

Milers de nord-africans s'arrisquen a creuar l'estret de Gibraltar

Tot per un somni

L'estret de Gibraltar s'ha convertit en un passadís amb el qual somien milers de nord-africans que volen abandonar els seus llocs d'origen, cansats de la misèria i il·lusionats per una idea de riquesa i prosperitat al Vell Continent. L'arquebisbe de Mèrida-Badajoz, Mons. Antonio Montero, va escollir el tema de la difícil situació dels immigrants magribins per la seva carta pastoral de 6 de setembre. El bisbe Montero denuncia l'existència de «xarxes mafioses que es rabejen amb els més pobres».

Pàgina 17

3

França i Catalunya: la història es repeteix

10

Colònies per a gent gran

16

Nicaragua: el llarg camí cap a la pau

22

Religió i poder, curs magistral a la UCE de Prada

Lajos Kada en exclusiva

El nunci del Vaticà a l'Estat espanyol, Lajos Kada, va visitar Tortosa amb motiu de la celebració de la Mare de Déu de la Cinta. *Catalunya Cristiana* va aprofitar per fer-li una breu entrevista.

Pàgina 9

Front unit en contra de la despenalització total de l'avortament (Pàgina 15)

III Setmana de Teologia de Catalunya

Pastoral rural: assignatura pendent

Del 7 al 10 de setembre ha tingut lloc a Barcelona la III Setmana de Teologia de Catalunya sobre «Ciutat i ruralia: teologia i pastoral». Durant les sessions de treball es va intentar relacionar la ciutat i el món rural explicant els seus contrastos i influències amb l'objectiu de dibuixar l'entorn social i pastoral per a la Catalunya del segle XXI.

Pàgina 7

Associació Europea per a l'Estudi de la Diabetis

Controlar el pes, controlar el sucre

Pàgina 21

Editorial

El progressisme superflu

S'acosta el famós 22-S, el 22 de setembre, data prevista perquè el Congrés aprovi la despenalització del quart supòsit de l'avortament. Els indicis apunten que l'Estat espanyol ho aprovarà.

Una de les veus més clara i ferma que s'ha aixecat en contra de la irrupció de l'embaràs és la del cardenal Ricard M. Carles. Les seves paraules han estat contundents. I les seves crides a una opció de vot dels parlamentaris feta des de la consciència cristiana, també. És clar que la consciència cristiana no és un vestit que un polític o un ciutadà avui porta i demà es treu. La consciència cristiana és una visió radical de la realitat, és un *sí* a la vida amb majúscules.

De vegades, s'ha titllat els contraris a l'avortament o a l'eutanàsia, per esmentar dos exemples ben coneguts, de persones «carques». El progressisme venia representat per la postura contrària.

Però quan està en joc la vida és massa banal parlar de «progres» i de «carques», per no dir superflu. Quan està en joc la vida les paraules només poden reflectir profunditat i ser emeses des d'una visió serena, agosarada i comprensiva.

No podem concebre un món en què les decisions legislatives no tinguin en compte el «màxim bé» possible per al major nombre de persones. Dir *no* a l'avortament respon a una pregonia visió de l'existència, més enllà de ser o no creient. Respon, per expressar-ho de forma simbòlica, a la visió de qui ha experimentat que en la vida és fonamental l'acció de donar que relaciona dues persones, la que dona i la que rep. Aquesta relació fa que neixi un nou sentit de la pertinença, que no és, per exemple, la pertinença passiva del nadó que automàticament pertany a la seva mare i al seu pare, sinó que el fet de pertànyer només és autèntic quan s'ha après a crear felicitat.

A vegades es pot confondre el plaer, la satis-

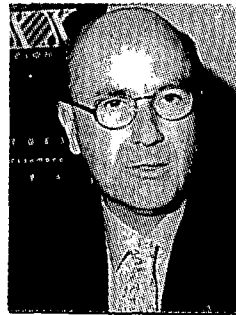
facció pròpia o l'apreci amb l'amor. Però l'amor és de naturalesa abnegada. L'acció de donar va més enllà quan es torna servei, el donar-se a un mateix, i arriba al més sublim amb la devoció, l'acció de donar amor sota la forma pura. Quan en cristià diem *sí* a la vida és que estem traspasant els límits de la nostra individualitat i que sabem que l'esperit de donar només es pot satisfer si beneficia tots els éssers humans i vivents.

Per això no es pot banalitzar un tema com l'avortament. Dir *no* a l'avortament és apostar per una educació que dona sentit a l'existència i prepara les persones, les dones i els homes, perquè visquin la maternitat i la paternitat de forma responsable. És apostar per una societat que sap acompanyar les dones soles que esperen un fill i obrir camins, d'acollida, de feina, d'atenció mèdica i fectiva, perquè puguin desenvolupar amb dignitat i plenitud la seva vida i la seva maternitat. Dir *no* a l'avortament és apostar per una concepció global de la vida, una visió en profunditat.

Aquesta visió i radicalitat també ens fa estar deserts enfront d'altres temes, com el de les «ovelles boges», derivació del mal de les «vaques boges», que pot afectar directament milions de persones i d'animals. Dir *sí* a la vida és reclamar la responsabilitat dels polítics que, tenint el poder de decidir legislacions de protecció de la vida, per precipitació, indiferència o bé responent a la pressió de foscos interessos, no eviten epidèmies d'aquesta magnitud. Hem de reclamar dels nostres governants que també s'ocupin de la nostra salut i, sobretot, que ens respectin. Perquè els més perjudicats són els més colpejats per la pobresa i la ignorància. Les coses han de canviar.

És cert, podem no ser passius davant d'epidèmies com aquestes i que ens afecten de manera tant directa. Hem de ser exigents amb la nostra qualitat de vida. La nostra salut s'ho val.

Sumari

3

França i Catalunya:
la història es
repeteix

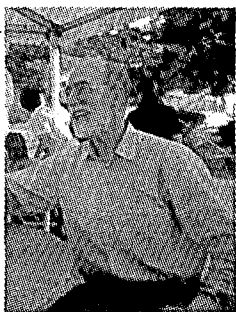
10

Colònies per a
gent gran

16

Nicaragua: el llarg
camí cap a la pau

22

Religió i poder, curs
magistral a la UCE
de Prada

32

«Des del carrer»:
desintoxicar-se de
les addiccions

CATALUNYA CRISTIANA

Directora: Núria Oriol

Redactora en cap: Glòria Carrizosa

Redactors: Miquel Àngel Codina, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire, Marta Puyol

Lingüista: Meritxell Cucurella

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Miriam Díez, GIRONA; Jaume Montaña i Jordi Curcó, LLEIDA; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Lluís Badia i Albert Muntada, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Joaquim Blanc, TORTOSA; Xavier Bardolet, VIC

Col·laboradors externs: Josep M. Aragonès, Jordi Bassas, Pilarín Bayés, Pietat Campmajó, Oriol Camps, J. Carrera Planas, Josep Casellas, Francesc Gamissans, Enric Graupera, Joan Guiteras, Jordi Jorba, Francesc Nicolau, Tomàs Puntí, Antoni Reig, Carme Rullo, Albert Sáez, Pere Tena, Josep Ventura, David Vidal, P-J Ynaraja

Assessor religiós: Cristòbal Sàrrias

Fundadors: Mn. Joan Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Puiggari, 5-7 - 08014 BARCELONA - Tel. 934 905 988, Fax 934 902 035 - E-mail: Catcris@idgrup.iber.net.com

Gerent: Jaume Vinyals

Publicitat: Magda Revetllat

Promoció: Jordi Baig, Alfons Miralles

Subscripcions: Antònia Canals, Isabel Giralt

Administració i comptabilitat: Mònica Torras

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Cra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCEP
International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra,
Gibraltar i Portugal 11.180 ptes.

Resta d'Europa: 21.684 ptes.

Amèrica i Àfrica: 26.884 ptes.

Àsia i Oceania: 37.804 ptes.

en primer pla

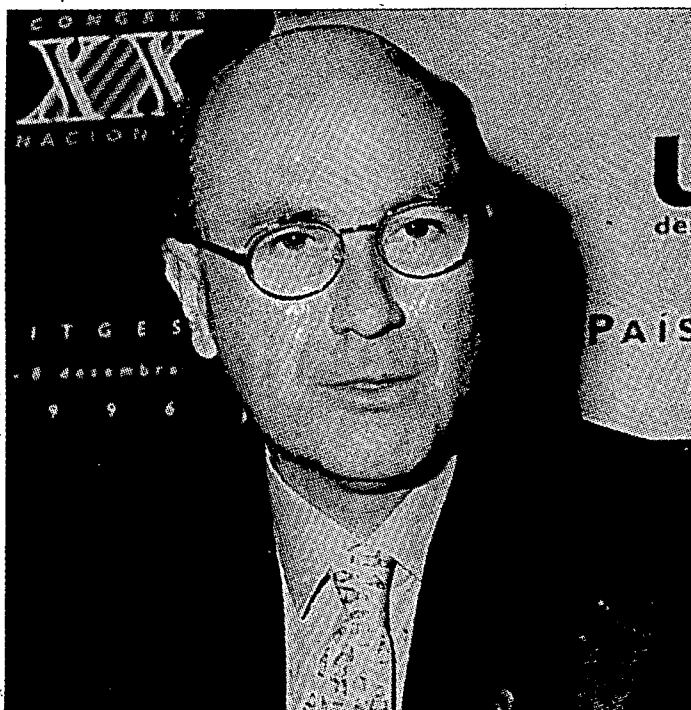
El nostre Giscard

La política catalana fa unes setmanes que està força animada, superant el tradicional ensopiment estiuenc. En aquests moments se centra més en les relacions internes de la coalició governant, Convergència i Unió (CiU), que no pas en l'anunciada batalla de les pròximes eleccions autonòmiques entre el president Pujol i l'aspirant Maragall. Les peticions que Unió Democràtica de Catalunya (UDC) ha posat sobre la taula no tenen res d'estrany, ans al contrari, són el més normal del món. A tots els països on governen dos o més partits els estira i arronsa formen part de la normalitat per molts pactes de govern que s'hagin firmat.

En aquest sentit, podem recordar la situació viscuda a la nostra veïna França als anys seixanta. La crisi d'Algèria va fer retornar al poder el general De Gaulle, el 1958. Una figura carismàtica, forjada en la seva tenaç resistència nacionalista durant la Segona Guerra Mundial, aglutinadora d'amplis sectors de la societat francesa. Per això, quan va fundar un moviment-partit polític, tot i reunir bàsicament la dreta, també va atreure molts sectors centristes i, fins i tot, alguns d'esquerrers. La seva forta personalitat va fer sorgir el gaullisme, component polític bàsic en la societat francesa des dels anys seixanta fins avui dia.

Fent un paral·lelisme, políticament incorrecte, podem recordar que Jordi

Pujol va forjar-se com a líder nacionalista durant la resistència a la dictadura franquista. Acabada aquesta, el seu partit i la seva figura van reunir un ampli

Josep Antoni Duran i Lleida.

espectre de la societat catalana, més enllà de la dreta i el centre clàssics. Des dels anys setanta a Catalunya es parla, des de tots els sectors, del pujolisme. A partir de la victòria a les primeres eleccions autonòmiques del 1980 la seva presència política ha estat decisòria en la vida del país.

La política del «sí, però...»

El president De Gaulle (1959-69) no va governar sol amb el seu partit. Al seu cantó —i al del seu successor, el president Pompidou (1969-74)— hi

havia uns gaullistes amb matisos que eren els republicans independents, liderats des del 1962 per Valéry Giscard d'Estaing. Amb un programa i una estructura política pròpia van ser fidels aliats del gaullisme, formant coalició de govern. Ara bé, Giscard va fer-se famós per la seva política del *oui, mais...* («sí, però...»). És a dir, suport total però amb un seguit de condicions que anaven sorgint al llarg del temps.

Seguint amb el paral·lelisme, que continua sent políticament incorrecte, tenim que el president Pujol no ha governat sol amb el seu partit, sinó acompanyat de la seva aliada UDC, que podem englobar dins un concepte ampli de pujolisme. Els democristians catalans tenen el seu ideari propi, i el seu partit ben estructurat i implantat arreu de Catalunya. El vot mai li ha fallat al president Pujol. Ara bé, les seves peticions periòdiques de replantejar determinades qüestions, com ara el tema del número dos de la llista electoral a les autonòmiques i el futur polític del seu líder Duran i Lleida, ens recorden aquella política del *oui, mais...* I ens preguntem si Duran i Lleida és el nostre Giscard.

Un peu a dins i un altre a fora

Si mirem el panorama de l'esquerra, la seva figura més destacada, enfront del líder dels gaullistes, era François Mitterrand. Però aleshores dirigia una federació de clubs republicans i socialistes. No va ser fins al 1971 que, junt amb altres grups d'esquerrers, va entrar al vell Partit Socialista Francès (el seu nom fins aleshores era SFIS, Secció Francesa de la Internacional Socialista), va aconseguir controlar-lo i va regenerar-lo fins a assolir que superés el Partit Comunista, que durant molts anys havia tingut una força electoral superior a la dels socialistes. Va convertir el PSF, fins avui dia, en la força hegemònica de les esquerres. Deu anys després, el 1981, assolí la presidència.

Si mantenim la comparança, cada vegada més políticament incorrecte, veiem que el principal polític d'esquerrers que desafia el pujolisme, l'excalcal-

de de Barcelona Pasqual Maragall, és dirigent del Partit Socialista de Catalunya (PSC) però no el seu líder. Ha organitzat un seguit de clubs que busquen la complicitat de destacades personalitats situades al marge del seu partit.

El tàndem Giscard-Chirac

Tornant a Giscard, hem de recordar que el 1974 va arribar a la presidència de la República gràcies a les pugnes internes dels gaullistes. Mort De Gaulle, el 1970, i el seu successor, Pompidou, el 1974, el delfí era el veterà Chaban Delmas, però dins del partit un corrent renovador, encapçalat per un tal Jacques Chirac, se li oposava i aquesta divisió va fer possible que Giscard guanyés Chaban a la primera volta de les eleccions presidencials i, com a candidat únic del centre-dreta, Mitterrand a la segona. Giscard va recompensar Chirac fent-lo primer ministre. Avui és el president de la República.

Aquí hem d'aturar les comparacions perquè seria fer volar coloms o comportar-se com una vaca boja dir que Duran i Lleida pot ser president de la Generalitat, després de Pujol i prèvia divisió interna de Convergència. Tots sabem que Catalunya no és França, ni falta que fa. I tots tenim clar que el futur del nostre país passa per la voluntat dels seus ciutadans lliurement expressada a través de les urnes. Però sí que s'ha de dir que de vegades es donen situacions que en recorden d'altres ja viscudes, aquí o a prop d'aquí, i que fets que poden semblar grans novetats, de fet, no són res de l'altre món. No cal esvejar-se ni quedar-se mirant el melic. Si donem un cop d'ull enfora i recordem episodis més o menys coincidents o semblants veurem que no hi ha res de nou sota el sol.

Antoni Reig

Periodista

Humor

LOURDES, del 3 al 5 d'OCTUBRE
 Última sortida de la temporada, des de
 BARCELONA, TARRAGONA, REUS,
 VALLS, VIC, i altres punts.
 i també: per a VIATGES INDIVIDUALS
 reserva d'allotjament per al seu
 viatge en cotxe particular.
Viatges ©Alemany
 SOM ESPECIALISTES,
 TRUQUÍ al 93.883.33.30,
 I L'INFORMAREM.

20 ANYS DE «CATALUNYA CRISTIANA» i NÚM. 1.000

Del 6 al 12 (o bé del 9 al 12) d'octubre

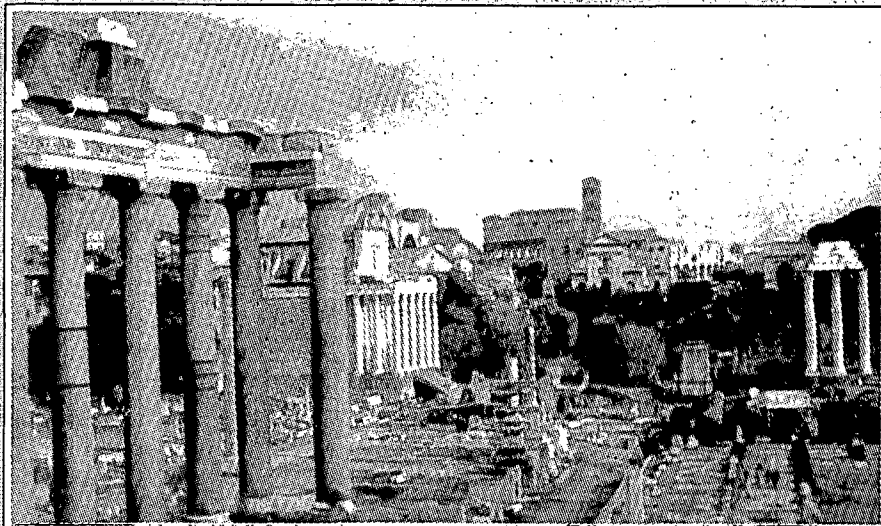
PELEGRINATGE A ROMA

presidit pel bisbe Joan Carrera

En el vintè aniversari de la fundació del setmanari
i a punt d'arribar al número 1.000

- Opció A (del 6 al 12): Roma, Nàpols, Pompela i Subiaco.
- Opció B (del 9 al 12): Roma i Subiaco (actes conjunts).

Visita a la ciutat, celebracions a Sant Pere del Vaticà i a Subiaco
i sopar de germanor.

Assistència tècnica:

G C 612

MERCATRAVEL S.A.

TOT L'ENCANT DEL CON SUD AMERICÀ

Del 26 de novembre al 12 de desembre

ARGENTINA / XILE

amb creuer per l'estret de Magallanes i travessa dels Andes

- Buenos Aires, la gran capital del Río de la Plata.
- Patagònia i el país de les geleres: Perito Moreno.
- La Terra de Foc, a la fi del món.
- Creuer «Australis»: d'Ushuala a Punta Arenas (Xile).
- Navegació per l'estret de Magallanes i pels canals de la Terra de Foc, a la fi del món.
- Puerto Natales i parc nacional Torres del Paine.
- Travessa Andina: de Puerto Mont a Bariloche (Argentina).
- Cerro Campanario, Illa Victòria i parc de Los Arrayanes.

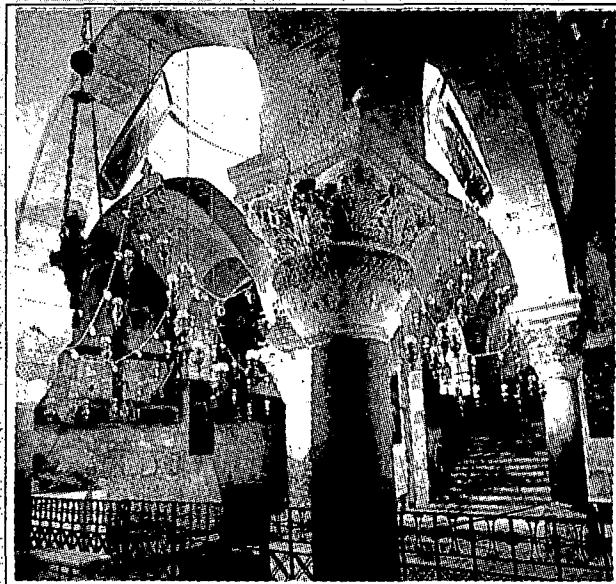
«PELEGRINS DE LA PARAULA» AL PAÍS DE JESÚS

*Del 18 al 25 d'octubre
Del 8 al 15 de novembre
Del 28 de desembre
al 4 de gener*

TERRA SANTA

Celebrar la fe de l'Església
on aquesta va començar

Una bona manera de preparar-se
per al Jubileu de l'any 2000

Avís important:

Durant el mes d'agost les
nostres oficines estaran
tancades per vacances

l'entrevista

«El primer poeta és Déu»

■ Entrevista amb Manuel Balasch, hel·lenista i traductor

Manuel Balasch és un savi, un home de seny i ciència. Aquest sacerdot de Barcelona considera que malauradament tenim pocs poetes i reconeix que avui la gent «té uns valors humans innegables però molt fràgils, i necessiten de la praxi cristiana per solidificar-se i aquesta no hi és». Mossèn Balasch és membre del consell de direcció de la Fundació Bernat Metge, entitat per la qual ha traduït

clàssics com Aristòfanes o Plató. Actualment està enllestitint una traducció de Plató, la primera en català. És professor a la Facultat de Filologia Clàssica de la Universitat Autònoma de Barcelona, on a partir del curs vinent serà professor emèrit. Als seus setanta anys, aquest deixeble de Carles Riba ha presentat una versió refeta de la traducció de la *Il·líada* i ha estat guardonat amb el premi de traducció Ciutat de Barcelona.

—A la nostra Església li manca la poesia?

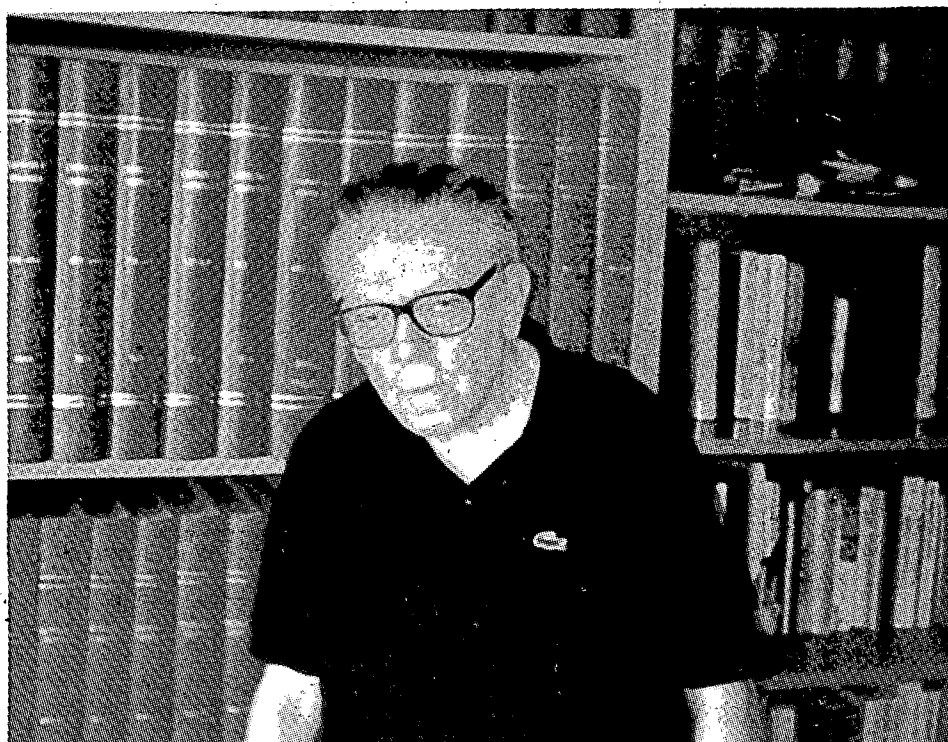
—Si entenem bé què és poesia, sí. De la mateixa manera que el paleta amb totxo i ciment fa una casa o el fuster fa mobles, el poeta amb les paraules fa poesia. El concepte líric evanescent de la poesia és fals. La poesia ha de dir alguna cosa, la veritat, i ho ha de fer de manera literària. El primer poeta és Déu, això ja ho diu Plató al *Timeu*. Bé, ell no en diu Déu, en diu «ésser òptim», però hi ha una afinitat: aquest ésser només fa coses belles. Déu és el principal poeta, la creació de Déu és una cosa necessàriament bella. El Gènesi ja ho diu: Déu veié el que havia fet era bo. Jo hi afegiria que era bell. La poesia naturalment va lligada a la bellesa. No crec en els poetes satànics com Baudelaire. Els he llegit, però crec que satanisme i poesia s'exclouen. Els silencis i les pauses són molt importants en poesia. És allò que et permet endinsar-te en el contingut poètic.

—Hi ha molts sacerdots poetes: religió i art van íntimament units?

—Cal distingir entre poetes i versaires. Hi ha aquell que rima però el que diu és flux i no té gruix, és superficial. Malauradament, de poetes n'hi ha molt pocs. Hi ha un poeta mallorquí, mossèn Costa i Llobera, que és un poeta descomunal. El seu poema *El pi de Formentor* és excel·lent. Potser hi ha una afinitat entre sacerdot i poesia. Un lligam intrínsec, però no pas natural. Els salms són una poesia altíssima, però a la Bíblia són una excepció. Les llengües semítiques no tenen la possibilitat de fer versos, per la limitació pròpia de la llengua. En el món jueu hi ha poesia, però formalment no és comparable a la poesia occidental d'origen grec.

—Algunes veus poètiques.

—El gran poeta és Homer. Aquí a Catalunya n'hi ha pocs: Josep Carner, que és un mestre de la llengua insuperable i amb un profundíssim contingut.

Manuel Balasch està traduint Plató al català.

També Joan Oliver, principalment en els seus sonets. I no oblidem el pastisser de Sarrià, Foix, amb una poesia difícil. Josep Maria Sagarra també és un gran mestre de la llengua, sense oblidar Carles Riba. Mossèn Verdaguer també n'és un bon mestre, però li van publicar l'obra completa i això va ser un error, perquè al costat de coses vàlides i profundes en té d'altres que no ho són tant.

«La civilització occidental és una amalgama de metafísica grega, dret romà i especulació teològica cristiana»

Va escriure massa, i no sempre és el moment de fer poesia. Ell va fer també poesia per encàrrec, que és el que no ha de fer mai un poeta. Però no diem més noms.

—Què cal per ser un bon poeta?

—Per escriure un bon vers se n'han

d'haver llegit mil de bons. Cal una bona lectura i una dotació innata per la poesia.

—Es pot prescindir dels clàssics grecs i llatins?

—No. La civilització occidental és una amalgama de metafísica grega, dret romà i especulació teològica cristiana, i sense algun d'ells avui no seriem aquí. Plató i Aristòtil no són la base del nostre pensament. L'abstracció que fem ens ve de Sòcrates. I la noció de causa de Tales de Milet. El que va formular que els efectes vénen d'una causa és Tales, i sense això no hi hauria hagut ciència. I l'ordenació jurídica ve del món romà.

—Què tenim en comú amb les generacions passades?

—Depèn de les famílies. Malauradament jo comprovo el trencament de famílies cristianes, els fills ja no segueixen. Això és en part conseqüència de la idea de les comunitats cristianes de base que van néixer als anys seixanta. A mi no em van convèncer, era treure tota la força que té el missatge cristià. Al meu entendre era humanitzar-lo massa, i si és prescindeix del component de Déu lla-

vors la cosa s'enfonsa. A més, aquí es va agreujar amb la dictadura que oficialment era catòlica però que desacreditava. Hi va haver bisbes funestos, com Moll o Arriba Castro, que eren més franquistes que bisbes i deien aquelles coses de «por el Imperio hacia Dios». Jo crec que viure en cristià supera les possibilitats humanes. Hi ha un espai entre l'home i Déu que l'ha de cobrir una vivència cristiana de pregària i caritat, i si el desproveïm del component de vida autènticament cristiana queda com qualsevol missatge polític.

—Detecta una crisi de valors?

—Jo fins ara he estat professor universitari, el meu contacte és amb gent universitària. Tenen uns valors humans innegables però molt fràgils, i necessiten de la praxi cristiana per solidificar-se i aquesta no hi és. Ho noto també a la parròquia de santa Maria de Cornellà. El que m'ha estat assignat ho faig. L'Esperit bufa i en sóc testimoni, hi ha cristians —molts— esplèndids, tant a la universitat com a la parròquia. La meua experiència al confessional té un doble valor: comprovar que hi ha vides molt lamentables i gent que viu el cristianisme d'una forma heroica. Això ho he comprovat al confessional i fora d'ell.

—Veu les noves generacions ben formades culturalment?

—Hi ha hagut una davallada forta. Jo m'he dedicat als primers cursos i observo com el nivell cultural és baix. Els alumnes redacten molt malament: intueixen que volen dir la veritat, veus que la idea és l'autèntica però no l'expressen. Hi ha un dèficit de lectura molt fort. Els alumnes ens arriben amb un nivell cultural molt baix.

—Com ha de ser un professor universitari?

—Ha d'explicar amb claredat i estimar els alumnes. I tenir el despatx sempre obert, s'hi ha de dedicar completament.

(Segueix a la pàg. 6)

Manuel Balasch

Hel·lenista i traductor

(Ve de la pàg. 5)

EL QUE NO SERVEIX NO INTERESSA

—S'està exterminant la cultura clàssica, i en general l'àmbit de les humanitats. Hi veu una recuperació?

—Assassinem el grec i el llatí, s'està cometent un crim. Els alumnes que ens arribaven a la Facultat de Filologia Clàssica de la Universitat Autònoma de Barcelona sabien grec i llatí. Ara no

«La capacitat d'estimar du a donar-se totalment sense demanar contrapartida. S'ha de saber perdonar»

sé què passarà. Hi ha un pragmatisme estúpid de potenciar el que serveix. Hi ha gent que pensa que el grec i el llatí no serveixen per a res. Ja van intentar exterminar-los als anys setanta!

—La llengua és un vehicle de comunicació i prou?

—La llengua és alguna cosa més. Jo sé a fons grec, llatí i alemany i puc dir que la llengua caracteritza el pensament. El pensament va davant i força la llengua, li fa dir el que vol. En grec tenim la sort de posseir una llengua que va des del segle x aC fins el v aC, fins al clàssic, i veiem l'evolució. Els grecs van ser uns individus genials. En una llengua estrictament homèrica no es podria dir el que Plató deia. En la seva llengua ja hi havia més capacitat d'abstracció. Les nostres categories de pen-

sament són gregues. Sense la inducció socràtica encara estaríem pujant pels arbres de la selva. D'Homer a Plató i Aristòtil la llengua va adquirir una capacitat d'expressió immensa. El joc de participis en grec és molt potent i clar. *Timeu* és possiblement un dels diàlegs metafísics més difícils de Plató. És un text fonamental perquè ha influït en el concepte de providència, concepte que ja ve d'Herodot. El Déu fa necessàriament coses belles i no pot fer res dolent o lleig.

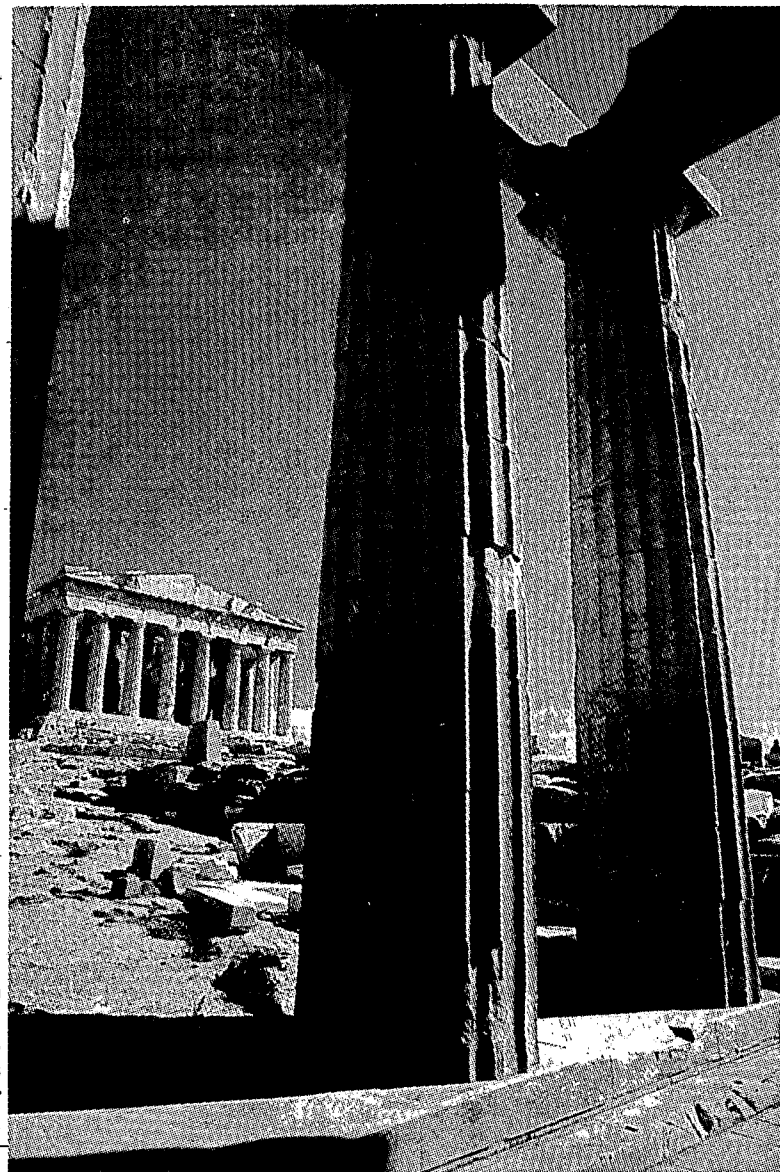
—Narcís Comadira ha dit que els escriptors catalans abans es passaran a l'anglès que al castellà. Com ho interpreta?

—Catalunya i Castella no ens hem entès mai. Castella m'impacta, he viatjat molt amb automòbil per aquelles terres. Sant Joan de la Creu i santa Teresa de Jesús són productes genu-

ïns castellans. Sant Joan de la Creu està entre els deu o dotze millors poetes universals. Els seus llibres sempre els tinc a l'abast de la mà. La planura de Castella dóna aquesta obertura i enlairament de l'esperit cap a Déu. La geografia ens acosta a Déu de manera diversa, i si no hi ha l'element que ens unifica per dalt llavors catalans i castellans ens entenem difícilment. Tenim una visió diversa de la vida que hem de superar. A mi em costa predicar en castellà, però quan ho haig de fer ho faig. Dels anys d'estudi a Salamanca en tinc un bon record. Hi havia el pare Aldama i el pare Cuervo. Eren grans professors universitaris.

—Li seria més fàcil predicar en alemany?

—Quan vivia a Alemanya vaig arri-

Balasch recorda que, segons Goethe, tots hem de ser grecs.

bar a predicar en alemany, però abans ho escrivia perquè m'ho corregissin. De fet jo vaig anar-hi a estudiar grec perquè en l'àmbit europeu Grècia és un descobriment d'Alemanya, de finals del segle XVIII. Goethe deia que «tots hem de ser grecs, cadascú a la seva manera».

—L'interès pels clàssics va ser anterior a la seva vocació sacerdotal?

—Als dotze anys vaig aprendre la primera declinació llatina i vaig prendre la decisió de dedicar-me al llatí. Als quinze anys em va passar el mateix amb el grec. Va ser providencial, en dono gràcies a Déu. És inexplicable, jo no ho vaig viure. Vinc d'una família dedicada a una modesta indústria tèxtil. Al seminari no hi vaig anar fins als vint-i-tres anys. Després van venir els anys d'estudi de teologia a Barcelona i a Salamanca. Al 1958 vaig marxar a Munich, on hi vaig estar tres anys.

—S'ha perdut memòria històrica?

—A partir dels anys seixanta sí, se n'ha perdut molta.

—Les tragèdies humanes sempre tenen els mateixos ingredients?

—En el fons sí. La tragèdia reflecteix les mancances, els límits de la natura humana que poden ser superats

des d'un punt de vista cristià. En les ruptures matrimonials hi ha un component d'egoisme per part de tots dos que des d'un punt de vista cristià es podria superar. La capacitat d'estimar du a donar-se totalment sense demanar contrapartida, i a tots nivells: amics, pares, fills... Si els matrimonis visquessin així no trencarien. S'ha de saber perdonar. El verb *perdonare* en llatí vol dir donar de més a més una cosa no estrictament debuda. Avui la nostra societat produeix molts sants. Se situen en l'espai entre la màxima capacitat humana i Déu.

—Quins llibres té sempre a l'abast?

—Un llibre sobre Teresa de l'Infant Jesús, i un altre sobre Sant Joan de la Creu. Evidentment tinc la Bíblia, especialment el Nou Testament. I un volum anomenat *La Paideia*, de Jäger. També hi tinc Plató. Deu fer vint anys que el llegeixo. Potser cada diàleg l'he llegit vint o vint-i-cinc cops sense exagerar. Espero poder acabar de traduir tota l'obra de Plató al català, que encara no s'ha fet mai. Ara estic amb *Timeu*, i em faltaran *Les Lleis* i *La República*.

Miriam Díez i Bosch

**EL PRODUCTE QUE LI RESOL
DE DEBÒ
EL PROBLEMA
DE NETEJA DE CAMISES I
ALTRES PECES.**

**Demani'l a la seva drogueria o
supermercat.
Ens ho agrairà!**

diòcesis

Barcelona

Tot dibuixant la Catalunya del segle XXI

■ La Tercera Setmana de Teologia analitza la pastoral catalana

BARCELONA.— El seminari de Barcelona va ser la seu de la III Setmana de Teologia de Catalunya sobre *Ciutat i ruralia: teologia i pastoral*, que es va fer del 7 al 10 de setembre. La Facultat de Teologia de Catalunya, la Unió de Religiosos, el Consell Català de Moviments especialitzats i els Minyons Escoltes-Guies Sant Jordi de Catalunya van organitzar la trobada.

El sociòleg Joan Costa.

Durant aquesta setmana, segons va explicar Joan Busquets, degà de la Facultat de Teologia de Catalunya, «s'intenta relacionar la ciutat i el món rural explicant els seus contrastos i influències, així com dibuixar l'entorn social i pastoral per la realitat de Catalunya en el segle XXI».

En aquestes jornades van tenir lloc tres ponències amb l'objectiu de donar a conèixer la realitat de les esglésies a Catalunya. La primera ponència va anar a càrrec del sociòleg Joan Costa, de la Fundació Jaume Bofill, que va presentar una visió sociològica actual de l'Església a Catalunya mostrant quin tipus de població hi ha i com està distribuïda. Costa va apuntar que l'anomenada «revolució urbana» — el canvi de ruralia a ciutat —, compor-

ta una nova manera de viure. A més, el sociòleg va afegir que un dels factors a tenir en compte dins aquesta revolució, és la mobilitat. «Cal desplaçar-se, ja no ens podem recloure en les petites dimensions del lloc de residència», va destacar Joan Costa.

En la segona xerrada, Mn. Jaume Fontbona, professor de la Facultat de Teologia de Catalunya, va parlar de la teologia de la comunitat local. Aquesta serveix per donar resposta als diferents tipus de comunitats que existeixen, ja que són diferents, per exemple el repte pastoral d'un poble de 200 habitants, d'un de 3.000 o d'una ciutat d'un milió.

Joaquim Capellades, de l'Institut d'Estadística de Catalunya, va ser el tercer ponent. Capellades va incidir en la importància d'observar el futur que té la població de Catalunya, amb els seus habitants i el moviment demogràfic per preveure quina resposta s'ha de donar pastoralment.

També es van fer seminaris i una taula rodona que va tractar la ruralia catalana des de les dimensions políticoc Sindical, lúdica, cultural i religiosa. En aquesta taula rodona van participar representants de la Unió de Pagesos de Catalunya, de la Fira de Teatre (Tàrraga), de l'Àmbit de Recerques (Berguedà) i de Joves-Cristians de Comarques (JARC).

Segons Mn. Joan Bada, vicedegà de la Facultat de Teologia i responsable de les jornades, aquesta edició ha intentat mostrar, per tal de corregir-lo, el fet que sovint la pastoral rural es pensa des de la ciutat.

Marta Puyol

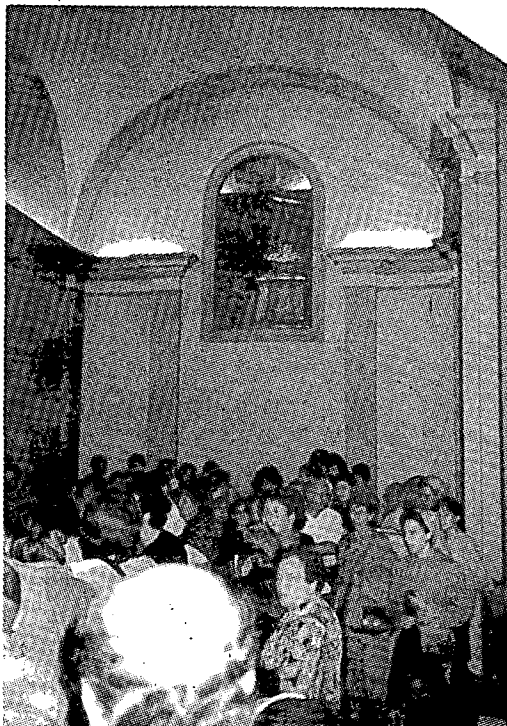
La diversitat de la fe popular

BARCELONA.— El proper 20 de setembre es farà a la capella de Ntra. Sra. de Poblet de l'Església Major de Santa Anna (carrer Santa Anna, 29, Barcelona) la presentació del I Congrés Internacional de Germandats i Religiositat Popular, a càrrec de Manuel Bermudo Parra i Juan José Morillas Rodríguez, consellers de Germandats de Penitència del Consell General de Germandats i Confraries de Sevilla. Aquest Congrés se celebrarà a Sevilla l'octubre de 1999 i suposa «una forma d'aglutinar totes les germandats i confraries internacionals; concretar problemes religiosos i de cada confraria; conèixer diferents cultures i intercanviar diverses maneres de viure la religiositat popular de tot el món», explica el president de la Junta Gestora del Consell General de Germandats i Confraries de l'Arxidiòcesi de Barcelona, Alberto Sanahuja Lloret. (R.M.J.)

Puiggraciós, 25 anys d'adoració silenciosa

PUIGGRACIÓS.—

«Àngels del Senyor beneïu el Senyor, canteu-li lloances per sempre...» La nit del dilluns 7 de setembre més de 250 persones van pujar al Santuari de Nostra Senyora de Puiggraciós per participar en la vetlla a la Mare de Déu i per celebrar els 25 anys de presència benedictina en aquest balcó del Vallès. «Veni Sancte Spiritus...» Cants contemplatius, silencis i pregàries preparades amb molta cura van ser el fil conductor d'una vetlla serena i joiosa, punt de partida d'una festa espontània i juvenívola que va tenir lloc davant l'esplanada del monestir. «Maria, comunica'ns la fortalesa de la teva fe i la profunditat del teu Amor...» La lluna plena va ser testimoni silencios d'aquesta festa. (C.C.)

RESIDÈNCIA GERIÀTRICA BON VIURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, servei mèdic, sanitari i humà. Estadades per sempre, i per convalecències. Pocs places.

Tel. 427 44 53.

Tarragona

Montferri fa pinya per construir un santuari

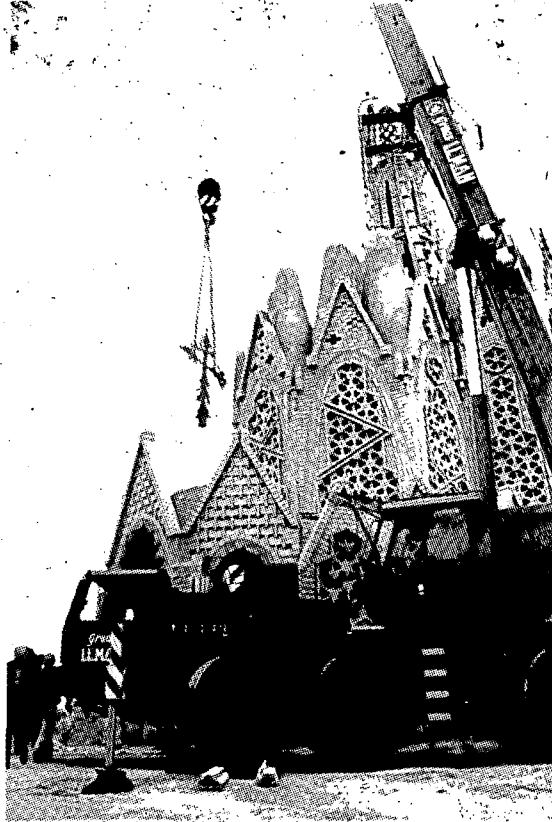
MONTFERRI.— Una creu de quatre metres d'alçada corona des de l'1 de setembre el santuari de la Mare de Déu de Montserrat que s'està construint a les afores del poble de Montferri (Alt Camp). L'ermita s'està bastint d'acord amb el projecte de l'arquitecte Josep M. Jujol que es va començar a materialitzar l'any 1925. Segons els impulsors de l'obra, l'ermita de Montserrat podria quedar enllestida l'any vinent i ser inaugurada el darrer diumenge de maig de 1999.

Una grua mòbil de gran tonatge va ser l'encarregada d'enlairar la gran creu de ferro que culmina l'agulla central del Santuari de la Mare de Déu de Montserrat. Aquesta creu, que fa quatre metres d'alçada i pesa mitja tona, també fa de penell i està dotada de parallamps. Amb la col·locació de la creu s'ha fet un pas més en la culminació d'aquest temple inspirat en la devoció mariana, concretament de la Verge de Montserrat. I es compleix d'aquesta manera el desig del jesuïta Josep Maria Vives, fill de Montferri, de dedicar un temple a la verge bruna.

La creu de ferro, abans de ser enlairada per la grua fins al cim del santuari, va ser beneïda pel sacerdot Josep Maria Jané, també nascut a Montferri. Mn. Jané ha estat la persona que ha donat l'impuls definitiu a l'obra amb la col·laboració de

l'Ajuntament de la població —presidit per un germà seu—, que va adquirir la finca on s'aixeca el temple modernista. Un reduït grup de persones van presenciar com es pujava i se situava la creu a la seva ubicació definitiva. Segons va explicar Jané, es preveu que l'ermita de Montserrat podrà ser inaugurada l'últim diumenge de maig del proper any «amb la celebració d'una emotiva i solemne festa, en el transcurs de la qual serà entronitzada una imatge de la Mare de Déu, còpia fidel de la que hi ha al monestir de Montserrat, i que serà beneïda per l'abat, Sebastià Bardolet».

Mn. Jané va destacar la col·laboració que el poble i l'Ajuntament de Montferri han dedicat a l'ermita i també l'aportació de 30 milions que ha fet la Diputació de Tarragona, en conveni amb el Consell

Instal·lació de la creu del santuari.

Comarcal de l'Alt Camp. També va agrair l'ajuda de d'empreses i professionals que han col·laborat en el projecte de manera altruïsta. Així, queda lluny el record de

molts avis de Montferri que com Manel Martí evocuen el dia en què es va posar la primera pedra d'aquest santuari de la Moreneta, l'any 1925, i «com tot el poble va col·laborar en la seva construcció, que va ser interrompuda en arribar la República per les desavinences entre la gent».

Actualment, per fer els vitralls de l'ermita s'està estudiant la combinació dels colors blau, groc i vermell, d'acord amb les preferències de Jujol. També falta posar el terra del santuari, que serà de lloses de pedra, fer la instal·lació de llum, i enjardinar els voltants de l'ermita. Tot això, segons Mn. Jané, «comporta una inversió global de cent cinquanta milions de pessetes, que segurament quedarà reduïda a cent mili-

ons per les col·laboracions voluntàries i aportacions desinteressades».

Joan Boronat

Un sostre per als sense sostre

REUS.— La casa familiar de la Mare de Déu de la Misericòrdia, que dona acollida a persones necessitades i està regentada pels Germans Franciscans de la Creu Blanca, serà inaugurada oficialment el dia 25 de setembre, coincidint amb la celebració de la Mare de Déu de la Misericòrdia, patrona de Reus. A la inauguració hi assistiran l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Lluís Martínez Sistach, i el superior general de l'orde franciscana, el germà Isidoro Lezcano.

Tot i que la inauguració oficial es farà el setembre, la llar de la Misericòrdia ja fa uns mesos que funciona i acull catorze persones desemparades. El germà Delfí, responsable de la casa, ha dit que «la darrera setmana de setembre el centre donarà acollida a deu persones més, amb les quals es completaran les vint-i-quatre places disponibles».

La Casa de la Misericòrdia va obrir gràcies a l'esforç de molts ciutadans de Reus, entitats i institucions que van reunir els seixanta-cinc milions necessaris per a la rehabilitació de l'edifici. (J.B.)

**CASA
GAY**

**MÉS DE 100 ANYS ORGANITZANT
CONGRESSOS I REUNIONS**

L'EXPERIÈNCIA ENS AVALA

ROGER DE LLÚRIA, 12 I 14
Tels. 318 14 95 - 301 67 31- Fax: 412 44 55

LLEIDA

«Cada vegada hi ha més necessitats»

LLEIDA.— Des de fa quatre anys Càritas diocesana de Lleida ofereix als temporers que es traslladen a la capital i pobles del Segrià per treballar en la recol·lecció de fruita i en altres activitats un servei de guarda-roba que funciona de dilluns a divendres, de 10 a 11 del matí.

El guarda-roba està ubicat als baixos de la casa parroquial de Sant Llorenç, que la parròquia, situada al barri antic de la ciutat, ha cedit a Càritas per oferir aquest servei humanitari.

Maria Rosa Seyós, responsable del funcionament del guarda-roba, ha manifestat que aquest atén qualsevol persona que en principi no sigui de la ciutat, principalment els temporers, més necessitats, que s'hagin traslladat a Lleida per a la campanya de recollida de fruites. A tots ells, Càritas els lliura la roba de treball i material d'higiene personal. Cal destacar que aquest estiu el guarda-roba s'inclou dins un programa de suport a aquests treballadors, amb la col·laboració de diverses institucions com el Departament de Treball de la Generalitat, la Paeria de Lleida, el Consell Comarcal del Segrià i fins i tot les centrals sindicals UGT i CC.OO. Aquestes actuacions inclouen informació laboral i l'atenció a les necessitats bàsiques dels temporers que es fa en centres com el Centre d'Acollida La Panera i Càritas Diocesana. D'altra banda, la Creu Roja proporciona als temporers atenció sanitària.

El guarda-roba, que va obrir les seves portes el 15 de juny i les tancarà el 19 de setembre, ha atès fins al moment més de 500 persones a les quals els ha estat lliurada roba interior i sabates —tot nou—, i també roba de treball i material d'higiene. La roba de treball és la que es recull tot l'any en els diversos guarda-robes parroquials.

Seyós destaca la tasca dels voluntaris de Càritas en l'atenció a aquestes persones: «Cada dia tenim entre quatre i sis persones per atendre el guarda-roba, tots ells voluntaris de les diverses Càritas parroquials o voluntaris diocesans pel programa de temporers. Un total de quaranta voluntaris, fan possible aquest servei.» Rosa Maria Seyós destaca que «cada vegada hi ha més necessitats i aquest any estem desbordats». (J.C.)

«L'Església catalana ha d'estar oberta a l'Estat espanyol»

■ Entrevista a Mons. Lajos Kada

TORTOSA.—El 18 de setembre passat el nunci del Vaticà a l'Estat espanyol, Mons. Lajos Kada, va presidir la missa i la processó en honor de la Mare de Déu de la Cinta, patrona de Tortosa, a la catedral d'aquesta ciutat. Mons. Kada va pronunciar part de l'homilia en un català correcte.

Mons. Kada va ser nomenat nunci del Vaticà a l'Estat espanyol el 22 de setembre de 1995 i anterior-

ment havia sigut nunci a Costa Rica, El Salvador i Alemanya. Mons. Kada ha estat el centre d'atenció a Catalunya en decisions controvertides com la cessió a Barbastre-Montsó de les parròquies de la Franja, que depenien de la diòcesi de Lleida. Actualment, està en litigi la devolució de les obres d'art del Museu diocesà de Lleida perquè aquestes passin a la diòcesi de Barbastre-Montsó.

—Parli'm de la tasca del nunci del Vaticà a Espanya.

—Cada nunci és el representant del Papa a l'episcopat i al govern si hi ha relacions diplomàtiques. Això significa col·laborar i millorar les relacions entre l'episcopat i la Santa Seu. I també les relacions amb el govern i amb l'Església local. Si hi ha problemes cal esforçar-se a fer més estreta la col·laboració amb l'episcopat. Aquí a l'Estat espanyol tinc molt bona relació amb els bisbes i col·laborem per solucionar els problemes.

—L'homilia que va pronunciar a Tortosa era un cant a la Mare de Déu de la Cinta...

—Sí, el punt principal és la maternitat de Maria Santíssima, que és un model per a qualsevol maternitat. És important insistir en la maternitat de qualsevol mare i en el futur de seu fill, especialment en l'actualitat, ja que vivim immersos en la cultura de la mort enlloc de la cultura de la vida.

—Sovint es diu que a Occident, i en concret a Europa, viuen els darrers cristians. Són realment els últims?

—No he trobat encara aquesta definició dels «darrers cristians». Si aquesta

Mons. Kada en la seva visita a Tortosa.

expressió fa referència a l'Europa cristiana tradicional, ara el cristianisme és més dèbil, això ho corroboro perquè, lamentablement, és veritat.

Però, per fortuna, hi ha iniciatives que donen esperança, com per exemple moviments catòlics nous com els focolars, Comunió i Alliberament, els neocatecumentals i molts més que donen esperança per a una nova evangelització

de l'anomenat món cristià.

—Com creu que l'Església local pot contribuir a conjugar la unitat de l'Estat espanyol, on conviuen diversitats lingüístiques, històriques i socials?

—No és fàcil. Però de tota manera, crec que l'Església pot contribuir molt a la unió entre les diferents autonomies si no insisteix gaire en les diferències lingüístiques, culturals i històriques, i busca més la unitat, el que és comú a l'Estat espanyol. Hi ha molts valors en els quals es pot insistir en interès de tot l'Estat.

—Com espera que s'acabi el litigi sobre la devolució de les obres d'art del Museu diocesà de Lleida perquè passin a la diòcesi de Barbastre-Montsó?

—El bisbe de Lleida ha fet un recurs a la Santa Seu contra el decret de la Nunciatura, ja que no el considera just. No vull ser el defensor del meu decret, però em sembla que la comissió d'experts que jo he constituït ha treballat seriosament basant-se en el dret, i concretament en el canònic, perquè es posi punt final a aquest litigi. El bisbe de Lleida,

Mons. Ramon Malla, ha dit sempre que ell està disposat a rebre i acollir la decisió de la Santa Seu. Per aquesta raó, espero que l'afer acabi feliçment.

—En acabar l'entrevista, Mons. Kada afegeix:

—Voldria dir als catalans, a l'Església catalana i a Catalunya, que estiguin oberts a l'Estat espanyol i a la resta del món. D'aquesta manera podem esperar una unió creixent. Per la meua banda, en l'homilia que vaig fer a Tortosa vaig voler manifestar la meua sensibilitat cap a les diferències locals llegint gran part de l'homilia en català. En definitiva, considero que s'ha d'insistir en tot allò que ens uneix per sobre del que ens separa.

J. Blanc i Bahima

Qüestions polèmiques

El nunci del Vaticà a l'Estat Espanyol, Lajos Kada, va assegurar en la seva visita a Tortosa que no es planteja la ruptura d'aquesta diòcesi. Kada va explicar que no té base la sol·licitud d'Unió Valenciana (UV) perquè les parròquies del nord de la província de Castelló —que actualment depenen del bisbat de Tortosa— passin a integrar-se a Sagorbo-Castelló. La diòcesi de Tortosa té 141 parròquies, de les quals 42 són de la província de Castelló.

El nunci es va mostrar satisfet perquè hi hagi una diòcesi que tingui territoris de dues comunitats autònomes. Cal recordar, però, que durant el mandat de Kada s'ha culminat la segregació de la diòcesi de Lleida amb la pèrdua de les parròquies de la Franja de Ponent.

Lajos Kada no va voler opinar sobre la creació de la regió eclesiàstica catalana ni tampoc sobre una conferència pròpia. Sobre aquest tema va contestar als periodistes: «Què volen

que els digui? Ho acceptem. ¿Què podem fer? Esperem que treballi bé, però jo he vingut per la Mare de Déu de la Cinta, no per qüestions polítiques.»

El nunci es va mostrar en contra de l'ampliació dels supòsits que estableix la Llei de l'avortament a l'Estat espanyol defensada pel PSOE i IU. Kada va dir que és intolerable que Espanya autoritzi l'avortament i va donar suport a unes declaracions de l'arquebisbe de Barcelona, Ricard Maria Carles, en declarar que «les moquetes del Parlament no són alienes a les galledes plenes de nens de les clíniques on es practica l'avortament».

Lajos Kada també va assenyalar que el baix índex de natalitat de les famílies espanyoles no es pot substituir recorrent a la immigració il·legal quan «les famílies espanyoles no tenen fills perquè disposen de la llibertat d'avortar, de matar, com va dir molt clarament el cardenal Carles». (C.C.)

Si tu vols,
el teu anunci
el poden veure:

40.000 persones

cada setmana

a tot Catalunya.

Posa
un anunci
a
CATALUNYA CRISTIANA

Telèfon
93 490 59 88

Girona

La gent gran també va de colònies

■ La Celler promou vacances per fer amics

ARENYS DE MAR.— Per cinquè estiu consecutiu la gent gran de la parròquia de Celler de Ter ha anat una setmana de colònies. La iniciativa ha aconseguit que una seixantena de persones s'hagin engrescat per aquest curiós tipus de vacances. Les colònies van finalitzar el 30 d'agost i durant una setmana els avis i àvies van fer tallers, excursions, jocs florals i vetllades màgiques.

Les colònies no són només per als petits. La gent gran de la Celler de Ter ja fa cinc anys que s'apunta a la convocatòria que els fa arribar la junta organitzadora. Antonieta Bosch, una de les ànimes d'aquestes trobades, remarca que les colònies no estan pensades només per a la feligresia, sinó per a tot el poble.

Cada any es tria una població diferent per a aquesta activitat, i aquest estiu ha estat Arenys de Mar la vila escollida. Els monitors i monitores remarquen el bon humor, l'alegria i l'amabilitat dels avis i àvies que han viscut aquesta experiència amb molta il·lusió. A diferència d'altres cops, en aquesta edició no s'ha permès la

visita dels familiars. En general els participants ho han agraït perquè així han tingut una setmana per a ells i per estar amb la gent del poble.

Enguany els participants van visitar Santa Maria de l'Estany (Moianès) i van anar a Castellterçol per visitar la casa-museu de Prat de la Riba. Una colla d'avis d'Arenys van oferir cants tradicionals i el grup de joves de confirmació van desplaçar-se a Arenys per presentar una obra de teatre. Els participants van ballar una sardana a la platja i van presenciar una xerrada-demonstració sobre jocs de màgia a càrrec del capellà Ferran Jarabo. En la vetllada dels jocs florals van intercalar-se balls mexicans i recitals.

D'altra banda, cada dia s'editava el diari de les colònies, anomenat *El butlleTINET*, una publicació interna que recollia dibuixos, poesies, reflexions i informacions relacionades amb la dinàmica de les colònies. L'objectiu d'aquestes colònies ha estat crear un clima d'amistat i convivència entre la gent del poble. L'èxit de la convocatòria mostra la vitalitat del Centre Parroquial de La Celler. El rector, mossèn Joan Baburès, que ha estat recentment nomenat director de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Girona en substitució de Joan Planella, va manifestar als membres del grup que «uns dies de colònies són sempre un temps per a l'esplai i per cultivar l'art del tracte reposat amb altres persones».

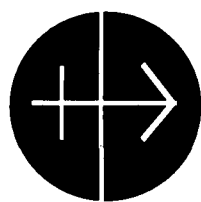
Miriam Díez i Bosch

El bisbe guatemalenc Ramazzini visita Catalunya

GIRONA.— Álvaro Ramazzini, bisbe de San Marcos (Guatemala), responsable de la pastoral indígena a Guatemala, visita Catalunya per parlar sobre el procés de pacificació al seu país. La visita es va iniciar a Girona i finalitzarà a Barcelona.

Álvaro Ramazzini és el bisbe responsable de la Comissió de Pastoral Indígena a la Conferència Episcopal de Guatemala i és membre de la Comissió Pontifícia per a Amèrica Llatina a Roma. Aquest bisbe va arribar a Girona el 15 de setembre, on va oferir una xerrada al Centre Cultural La Mercè. El dia següent també va estar a Girona i després va visitar Reus, Tarragona i Tortosa. Els dies 19 i 20 serà a Barcelona. El dia 20 oferirà una celebració eucarística a l'església del Pi de Barcelona.

Per la seva banda, el professor Carlos Aldana, amic personal del bisbe Gerardi, recentment assassinat, visitarà Figueres el 21 i Banyoles el dia 22. Aldana es reunirà amb membres de la Universitat de Girona el dia 25 i oferirà un seminari sobre pedagogia i una conferència sobre drets humans, poble indígena i Guatemala el mateix vint-i-cinc a la tarda al Centre Cultural La Mercè. Aldana visitarà també el Maresme, Arbúcies i Sant Feliu de Guíxols en unes dades encara per concretar. Carlos Aldana és un dels pedagogs més rellevants del seu país. (M.D.B.)

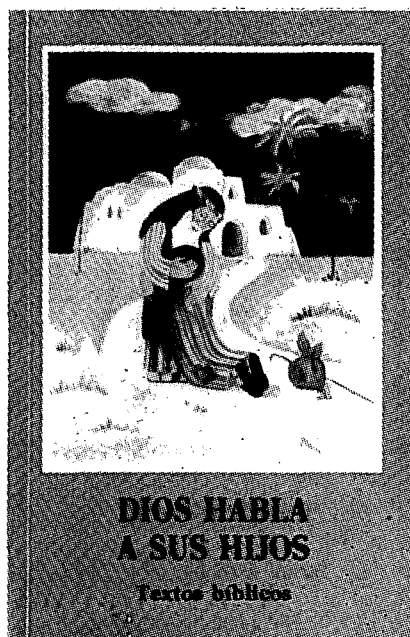
Ajuda a l'Església Necessitada

La Bíblia del nen

Els textos bíblics de la vida de Jesús amb bellíssimes il·lustracions a tot color.

Un llibre adient perquè els més menuts puguin conèixer el món meravellós de l'Antic i el Nou Testament.

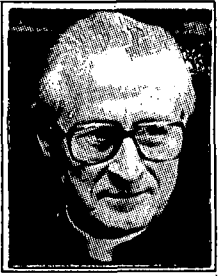
FEU UN REGAL IMMILLORABLE!

Només 250 ptes. cada exemplar!

I a més, vostè també pot regalar la Bíblia a nens del Tercer Món o de l'Est d'Europa. Nosaltres les farem arribar. Faci feliços 10 nens per 2.500 ptes.

Ajuda a l'Església Necessitada. Associació Pública Universal de la Santa Seu
Filial: c/ Lluís Antúñez, 24, 2n 2a - 08006 Barcelona - Tel. (93) 237 37 63
C/c: 1260-21 10027312 - Banco Central Hispano - Via Augusta, 6 - Barcelona

Magisteri

Carta Dominical

Ricard M. Carles
Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Fam al Sudan

Imatges ben punyents d'infants desnodrits han ocupat aquest estiu la pantalla dels televisors com volent-nos colpejar la consciència adormida i cridar-nos a la solidaritat amb el poble del Sudan, on la guerra i l'eixut han produït una situació extrema de pobresa i fam generalitzades.

L'Església, per mitjà de Càritas, junt amb altres organitzacions humanitàries, continua fent campanya a fi de garantir ajuts extraordinaris envers aquestes poblacions, que fa anys que viuen una situació summament difícil. Càritas del Sudan està acomplint aquests darrers anys una acció en favor de la població local, en la qual, amb el nom de Sudanaid, col·laboren estretament diverses Càritas d'altres països, i entre aquestes, la d'Espanya. Aquestes orga-

nitzacions han encarrilat sobretot l'assistència humanitària a milers de persones desplaçades a causa de la violència i de la secada, que assolen el país.

Ara bé, com sigui que Sudanaid només pot desenrotllar els seus programes d'assistència a les zones controlades pel govern de Jartum, el repartiment dels ajuts extraordinaris a les regions del sud —les més necessitades— es fa mitjançant el consorci ecumènic CEAS (Acció Ecumènica de les Esglésies del Sudan), que actua des de Nairobi (Kenya), i l'integren la xarxa de Càritas Internacional, el Consell Mundial de les Esglésies i la Federació Luterana Mundial.

Les notícies arribades dies enrere des del Sudan m'han fet present el record de la visita a Barcelona, fa dos anys, d'un home bo i heroic d'aquelles terres: monsenyor Paride Taban, bisbe de Torit, al Sudan meridional. La seva conversa era trista, pels molts sofriments que transmetia; però serena, pel seu esperit profundament evangèlic i esperançat, malgrat les persecucions. El Sant Pare mateix els va dir: «Sudan és un país d'esperança. Crist hi vencerà.» Fa un cert temps, ja vaig escriure cridant l'atenció sobre el sud

d'aquell país, oblidat per molts.

Al sud, hi ha dos milions de cristians. Al nord, la majoria és musulmana. La guerra civil va començar el 1983, perquè el govern de Jartum vol imposar l'islam a tot el país. Però, com ja em va dir el bisbe, i ho va recollir *Catalunya Cristiana* en un article molt bo, la religió és una excusa; la guerra és motivada per raons econòmiques i racials. Al sud, hi ha petroli, or, urani, i diuen que, agrícolament, «es la bossa de pa del món àrab». El resultat és de prop d'un milió de morts, esclavatge, tortures, desplaçaments massius. El mateix bisbe Taban s'ha convertit en un bisbe nòmada per poder viure amb el seu poble.

Els catòlics no podem pas marginar aquesta persecució de germans en la fe que es manté en silenci. Un silenci estrany, quan el món occidental i l'ONU, en altres llocs, prou que alcen la veu demanant governs democràtics i respecte dels drets humans. La comunitat internacional hauria pressionar les parts en conflicte perquè emprenguin negociacions de pau. La reconciliació no és fàcil. Però és urgent d'acabar amb un conflicte considerat un dels més llargs i ruïnosa del món.

Paraula i vida

Lluís Martínez Sistach
Arquebisbe de Tarragona i Prímat

Les sectes preocupen el Parlament europeu

La difusió de les sectes és font de preocupació per al Parlament Europeu. Recentment ha publicat una relació sobre aquest fenomen. Les dades són impressionants. Es parla de vint mil noves sectes que han aparegut en els últims trenta anys. Aquesta és una realitat que preocupa també al nostre país.

Les sectes utilitzen depurades tècniques psicològiques, veritables «rentats de cervell», que converteixen els seus membres en esclaus autèntics. Se'ls anul·la la seva personalitat, perden la llibertat i són incapaços de reaccionar amb actitud crítica i, per tant, de sortir de la secta. Per això es diu que una secta es caracteritza perquè s'hi entra fàcilment però costa moltíssims de sortir-ne.

La difusió de les sectes es deu fonamentalment a l'idealisme dels joves i a la seva fam espiritual després de la caiguda vertiginosa dels valors que abans oferien models culturals i donaven sentit a l'existència. Vivim una crisi de valors i de les grans ideologies. És lògic que l'home cerqui uns altres ídols, uns altres absoluts.

L'informe del Parlament Europeu reconeix que l'adhesió creixent a les sectes «apareix com el símptoma d'un profund malestar social, moral i cívic», i alhora expressa «el desig de donar un valor i una explicació a l'existència que, per a alguns, no pot ser satisfet en l'actual societat tecnicocientífica».

La proliferació de les sectes en un món com el nostre, que és fonamentalment cristià, fa pensar molt. Interpel·la l'Església i, per tant, els cristians. Perquè l'Església ofereix Jesucrist, Déu i home, que és «camí, veritat i vida», que respecta plenament la llibertat que Ell ens ha atorgat i és l'únic que dona ple sentit a l'existència humana. Són lúcides aquelles paraules del Concili Vaticà II que recorden com Jesucrist revela l'home a l'home, és a dir, Ell és el prototipus de la realització plena de tota persona humana en aquest món. Perquè Jesucrist dona a l'home una projecció i realitat transcendent i eterna.

Tanmateix, ¿aconsegueix l'Església oferir a tot-hom, i especialment als joves, aquest tresor que és Jesucrist? Cal conduir els homes envers l'experiència personal de Déu. Com afirma un autor contemporani, «els homes tenen dret a la vida espiritual, a la pregària, al silenci; també al fet que se'ls exposi la dimensió mística de la fe, almenys en la mateixa mesura en què se'ls explica la seva dimensió social o política».

opinió

Zoom

S'ha acabat el lleure, el no-fer res, els banys a la platja, o en un rabeig de riu muntanyenc, les lliures imaginacions infantívoles d'heroïques conquestes... És l'hora de la realitat, i altra vegada a carregar amb coratge el pes físic dels llibres i el que és més difícil, el del seu contingut. Cada any arriba l'inici de curs, que és com un reprendre l'aprenentatge del camí de la vida. I el futur depèn de l'intim optimisme amb què s'aculli aquesta anual represa.

Filtrant la notícia

Francesc Gamissans

El secret de la gastronomia de les monges

Cuina monacal és el títol d'un llibre publicat ara fa un parell d'anys com a record del VIII Centenari del Naixement de Santa Clara d'Assís. L'obra conté 218 receptes de plats preparats per les monges clarisses de 71 monestirs d'Espanya.

Les mateixes monges presenten un per un els plats elegits, afegint-hi algunes dades sobre els orígens i les ocasions en què eren preparats, incloent una interessant documentació escrita i fotogràfica de cada un dels 71 monestirs de clarisses que participen en la realització de l'obra.

El llibre ha obtingut un èxit extraordinari; fins ara se n'han fet sis edicions. El seu autor, Xavier Sagastizabal, explica el perquè d'aquest bon resultat. «Crec que es deu a què reunirem dues idees que actualment sembla que estan de moda: la gastronomia i la vida monàstica. Tot allò que fa referència a la vida conventual sembla quelcom ocult, misteriós, quan en realitat no és així. Tampoc volguérem molestar gaire les monges. El resultat ha superat totes les expectatives.»

El que més sorprèn del llibre és la simplicitat de les

receptes. Per elaborar qualsevol dels plats no és necessari buscar aquí i allà i acudir a tendes especialitzades per obtenir els ingredients necessaris. Tot es troba normalment al rebost de casa. Tot és molt simple i senzill, qualsevol cuinera o cuiner pot guisar el plat.

Cuina monacal presenta la història de cada plat: quan fou introduït al monestir i els dies en què es preparava. Hi havia plats per Nadal, per la Quaresma, per elecció de l'abadessa, per la visita canònica, etc.

L'autor de l'obra, juntament amb els editors, lliuraren al Sant Pare un exemplar —púlcrament relligat i enquadernat per les mateixes monges— i una quantitat de diners obtinguts amb la venda del llibre que les clarisses volgueren destinar a la Pontifícia Obra de la Santa Infància en l'àmbit de la campanya contra la fam en el món.

El Papa va agrair l'obsequi i envià una benedicció especial a les monges clarisses, «pel seu gest humanitari —digué—, donat que un orde monacal que és pobre s'ha interessat per aquells que encara són molt més pobres...»

Notes insignificants

Germà Adrià

L'amor no fa vacances

Suposo que la majoria ja heu acabat les vacances. I vull suposar que tots ho heu passat molt bé. Heu descansat, heu gaudit de la natura, heu vist coses noves, heu viscut amb intensitat les amistats, heu sentit més l'afecte de la família.

Seria bo que, com a cristians, reflexionéssim una mica sobre les nostres vacances. Han estat unes vacances egoïstes, ens hem donat tots els capricis sense pensar en els altres? He sabut mirar el meu entorn? Hi havia algú que necessités de la meua paraula, del meu afecte o simplement de la meua salutació? M'he adonat si on he anat de vacances hi havia pobres i marginats, o he viscut tan per a mi que no m'hi he fixat?

Durant els mesos de juliol i agost he viatjat molt per Espanya i a totes les ciutats he vist captaires, drogoaddictes i marginats. Els he vist a totes les ciutats menys en aquelles que tenen per sistema fer-los fora. Potser ni tan sols m'he adonat del patiment dels altres, perquè també durant les vacances hi ha persones que pateixen molt.

Potser ni tan sols he intentat ajudar ningú. Perquè «no he vist ningú necessitat». Hi ha ciutats que els fan fora dels carrers; hi ha cristians que els fan fora del seu cor i de la seva mirada. He fet alguna cosa per les persones pobres del meu lloc d'estiu? O potser ni les he vist?

Si he passat les meves vacances en cristià, és a dir, si he estat en contacte amb Déu durant el seu estiu, sabré que Déu ni té vacances ni les tindrà mai. I fa sortir el sol i fa brillar les estrelles i ens estima a tots com sempre. I si realment he estat en contacte amb Déu, hauré hagut d'estar en contacte amb els nostres germans necessitats, que són els que mereixen la seva predilecció. Per tant, difícilment hauré tingut un bon estiu, si no he sabut donar amor a algun pobre.

En temes d'amor, no hi ha vacances. I menys en qüestions d'amor de Déu i dels nostres germans fills de Déu.

Diàleg obert

Per tal d'augmentar la participació i el debat entre els nostres lectors, obrim aquesta nova secció dins de «Cartes del lector», on els temes d'actualitat són els protagonistes. D'aquesta manera, esperem afavorir el diàleg obert en el nostre setmanari.

Puntualització sobre l'«*Humanae Vitae*»

Sra. Directora,

La portada del número 987 de *Catalunya Cristiana* recorda l'*Humanae Vitae* com «una encíclica polèmica». Crec que és una llàstima que un article escrit trenta anys després sigui tan similar al que podíem llegir tres dies o tres anys després de la publicació de l'encíclica. S'hauria hagut de fer constar que la Comissió en ple —i l'*Humanae Vitae* així ho reflecteix— opinava «que l'amor conjugal exigeix dels esposos una consciència de la seva missió de "paternitat responsable" sobre la que, amb bon dret, s'insisteix tant avui dia». La divergència es limitava al «com exercir-la». Abans de la frase «tot acte matrimonial ha de restar, per si mateix, obert a la vida», que es pot llegir a l'esmentat article, l'*Humanae Vitae* escrivia: «De fet, com ho corrobora l'experiència, cada encontre conjugal no engendra una nova vida. Déu va fixar amb saviesa lleis i ritmes naturals de fecunditat, que espaien ja per si sols els naixements.»

A l'Estat espanyol són els ecologistes i les feministes —i no els catòlics— els qui primer han divulgat la moderna planificació familiar natural i el coneixement de la fertilitat. Cert és que Crist ens havia avisat que algunes persones ens passarien al davant! La moderna planificació familiar natural fa servir la intel·ligència. Ben aplicada, és molt efectiva i requereix poca continència; és també baratíssima, sana i polivalent (serveix tant per afavorir la concepció conscient com per evitar l'embaràs). Si els científics descobreixen algun dia un test precís que assenyali exactament quin dia comença la setmana de fertilitat conjunta de l'home i de la dona per a cada cicle menstrual s'haurà fet un gran pas.

FRANÇOISE SOLER
Barcelona

Preus abusius

Sra. Directora,

Acabo de pagar la barreta de pa integral de 125 grams a seixanta-cinc pessetes. Fa menys d'un any em costava cinquanta-cinc pessetes. El iogurt desnatat que abans pagava a vint-i-set pessetes, ara s'ha pujat a trenta-vuit pessetes. Un segell per a Barcelona ciutat costa avui trenta-cinc pessetes, mentre que fa

Cartes del lector

un any costava disset pessetes. I podria esmentar molts més exemples. Això no obstant, la jubilació tan sols l'apugen un 2,1%, quan es fa palès que tots els productes augmenten molt més el seu preu. El col·lectiu dels jubilats s'hauria d'unir i constituir un grup de pressió davant dels preus abusius. Si algun lector es vol posar en contacte amb mi per tal de dur a terme alguna iniciativa, pot telefonar al 934 143 703.

JOSEP M. TREPAT i RIBA
Barcelona

Un risc que val la pena córrer

Sra. Directora,

Hi ha persones que, en plantejar-se el seu projecte de vida, pensen únicament en les conseqüències externes de les seves futures accions i, per això, moltes vegades no s'atreveixen a exercir la llibertat. Tot la nostra vida està feta de contínues eleccions i no hem d'oblidar que elegir és —sempre i en primer lloc— renunciar. Però també cal dir que el compromís és un veritable enriquiment personal. Hi ha gent que no gosa triar perquè té por d'equivocar-se, ja que la llibertat comporta un cert risc i, fins i tot, angioxa. No es pot entendre com una cosa negativa, sinó tot el contrari. Pot resultar tremendament positiu, atès que la persona va madurant amb aquestes decisions.

És important atrevir-se a prendre decisions personals en tots els àmbits de la vida, encara que, sovint, ens equivoquem. No passa res, sempre que siguem capaços de rectificar i aprendre d'aquests errors. Així podrem tirar endavant el nostre projecte vital. La vida és un continu començar i recomençar per buscar la felicitat. D'aquesta manera, ens autorealitzarem personalment i, alhora, contribuirem a la millora de la societat.

MARÍA HERNÁNDEZ SAMPELAYO
Barcelona

Educació sexual

Sra. Directora,

Ara es demana una educació sexual més responsable. El nombre de nois de menys de setze anys que demanen anticonceptius ha augmentat en un 50% en el transcurs dels darrers deu anys, i el nombre d'embarassos i avortaments entre adolescents s'ha multiplicat per dos en alguns països. Alarmades, les mateixes persones que havien pregonat l'alliberament sexual fa vint anys, comencen a preguntar-se si l'educació sexual no ha estat plantejada malament. A Europa i als Estats Units alguns experts opinen que el

fet de posar a disposició dels joves píndoles i preservatius i d'incitar els professors a fer més cursos d'educació sexual sense reflexió prèvia pot resultar menys útil que tractar d'ensenyar el jovent a dir «no».

Segons Malcom Potts, pioner de la planificació familiar a començaments dels anys setanta, l'edat de la pubertat ha disminuït sis mesos per decenni des de l'inici d'aquest segle. «El problema —afirma Potts— és que aquests adolescents experimenten uns instints sexuals particularment intensos, alhora que els falta capacitat emocional i intel·lectual per controlar-los. No hi ha cap prova que la maduresa intel·lectual hagi seguit una corba paral·lela a la sexual.» Aquest expert culpa la televisió de despertar en els nois i les noies la consciència del sexe i de difondre un llenguatge groller que les generacions anteriors no utilitzaven.

LOLA FERNÁNDEZ DE CÓRDOBA
Barcelona

En defensa del silenci de la nit

Sra. Directora,

Sovint escoltem i llegim les queixes de bona gent de pobles i de barris que denuncien abusos de molts bars que, a la nit, no respecten el dret que tenen els ciutadans a dormir en silenci. Les persones perjudicades generalment són aquelles que l'endemà s'han de llevar d'hora per anar a treballar. A tota població civilitzada d'Europa les famílies tenen dret a no ser molestades portes endins. No s'han d'afavorir negocis que produeixin aldarulls al carrer i que alterin l'ordre cívic amb crits i música, que es filtren per les portes i les finestres.

L'article 6è del decret de l'1 de juliol de 1994 de la Conselleria de Governació, publicat al Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya, autoritza els alcaldes a ordenar de manera clara i inequívoca l'horari que han de tancar els bars a la població. També poden retallar l'horari a aquells establiments que, segons es consideri, perjudiquen els veïns, aplicar sancions pels incompliments o, fins i tot, decidir el tancament definitiu del bar. És una norma jurídica a favor dels drets dels ciutadans que molta gent ignora. Cal que les persones s'uneixin per obligar els alcaldes «febles» a complir dels seus deures i, si cal, recórrer a les autoritats superiors o al jutjat.

FRANCESC A. PICAS
La Jonquera

Catalunya Cristiana agraeix les cartes dels seus lectors i demana que no superin les **vint línies** mecanografiades. Les cartes han d'anar firmades amb nom i cognoms i ha de constar l'adreça i el telèfon. *Catalunya Cristiana* es reserva el dret de publicar les que consideri oportú i no s'identifica amb l'opinió dels lectors. No es mantindrà correspondència ni s'atendran visites o trucades respecte dels originals no publicats.

església en el món

Itàlia

L'Església valdesa admet l'eutanàsia en casos greus

■ El jurament hipocràtic, a revisió

ROMA.— L'Església valdesa, la comunitat protestant més antiga d'Itàlia, ha aprovat un document on afirma que l'individu, en condicions especialment greus, té dret a reclamar la mort i el metge que accepta la petició no cau en cap contradicció.

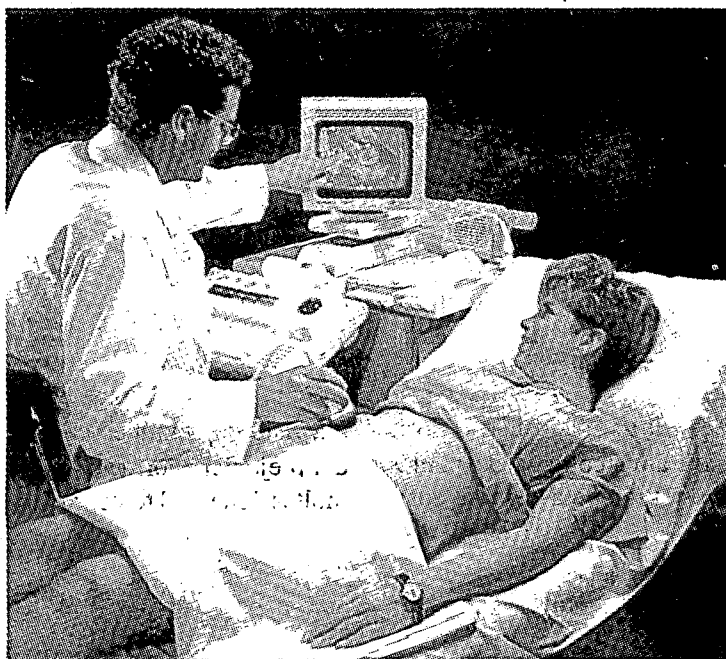
El document recull que la petició d'eutanàsia no ha d'eludir-se, sinó que s'ha d'afrontar com a petició que ve «d'una fe viva i conscient». El cardenal Ersilio Tonini, arquebisbe emèrit de Ravenna, assegura que «comprenc el sentiment de pietat que hi ha darrera d'aquesta declaració, però a l'home li ha estat donada la ment, l'intel·lecte, per decidir què és just o no, més enllà dels estats d'ànim». El fet que en alguns punts del document es faci referència al missatge cristià, és «motiu de gran patiment» pel cardenal, que creu que aquesta posició dels valdesos perjudicarà les relacions ecumèniques.

D'altra banda, el cardenal Giovanni Saldarini, arquebisbe de Torí, subratlla que «l'Església catòlica té molt presents els problemes de la lluita contra el dolor, l'acarnissament terapèutic i el morir amb dignitat, però adverteix que tota caritat resta compromesa, la convivència desestabilitzada, si s'atropella el principi que la vida humana és intangible».

Però no tan sols hi ha hagut reaccions al món catòlic. El metge i rabí Riccardo Disegni s'expressava en aquests termes: «El judaisme és contrari a l'eutanàsia i el suïcidi. Nosaltres no som amos de la nostra existència ni de la dels altres.»

Nou jurament

De la seva banda, la World Medical Association, a petició de la British Medical Association, està estudiant diferents textos per redactar una declaració de principis per reemplaçar el tradicional jurament hipocràtic, i adaptar-lo a les noves legislacions que autoritzen l'avortament i l'eutanàsia.

El nou codi podria reconèixer l'avortament i l'eutanàsia.

Hipòcrates (460-377 aC) va ser un metge grec que va declarar que la finalitat de la medicina és el guariment del malalt. La seva doctrina va ser adoptada com a codi ètic per a la professió mèdica a causa del seu gran contingut humanista.

El nou text proposat sobre l'avortament diu: «Allí on l'avortament sigui legalment permès, em comprometo a fer-ho legalment i èticament.» En relació a l'eutanàsia, considera que «la prolongació de la vida no és l'única finalitat de l'atenció de la salut». En aquest sentit, l'OMS (Organització Mundial de la Salut) també està estudiant nous textos per reemplaçar el jurament hipocràtic. (Zenit)

En defensa de la vida

El proper 22 de setembre, a proposta del PSOE i d'IU, es debatrà al Congrés l'ampliació de l'avortament, concretament la despenalització del quart supòsit (raons socioeconòmiques). Com a resposta a la crida dels bisbes per crear un front comú contra l'ampliació de l'avortament, un grup de catòlics ha llançat la campanya «Units per la vida». Aquesta campanya té previstes diferents accions, com escriure cartes al Congrés i al president José María Aznar expressant l'oposició civil a l'avortament sense restriccions i de caràcter obligatori pel personal sanitari. Altres activitats són concentracions, xerrades, vídeos i la difusió de material informatiu en favor de la vida.

Tot i aquest moviment i d'altres que treballen per conscienciar la societat contra l'avortament, el secretari de la Subcomissió Episcopal per a la Família i Defensa de la Vida, Innocente García, afirma que «encara no existeix un front amb força, definitiu i clar, per ara són grups petits. Hi ha poca gent que estigui veritablement conscienciada i hi ha grups a l'Església que no han comprès la veritable importància d'aquest tema. També és veritat que hi ha persones que no saben com unir-se».

D'altra banda, el bisbe auxiliar d'Orihuela-Alacant, Mons. Jesús García, considera una desgràcia per a la societat la possible ampliació de l'avortament a un quart supòsit perquè és «una infravaloració de la vida humana i de la dona». En aquest sentit, Innocente García creu que «el quart supòsit suposa la liberalització total de l'avortament, que es considera gairebé un dret de la dona. Llavors, qui defensa els drets dels nens?»

Segons Mons. García, cal una política social forta que permeti pal·liar les circumstàncies que porten les dones a prendre la decisió d'avortar. Per a Innocente García, «parlar de quart supòsit significa que els tres anteriors, que pretenien solucionar el problema, han fracassat». (R.M.J.)

ESTATS UNITS

Un científic anuncia la seva «autoclonació»

BOSTON.— El científic nord-americà Richard Seed va ser notícia fa uns mesos quan va donar a conèixer la seva intenció de realitzar les primeres clonacions humanes. Ara Seed assegura que està a punt d'emprendre un projecte per clonar-se ell mateix i afirma que la seva esposa, que ja ha superat la menopausa, portarà al seu ventre un embrió creat a partir del nucli d'una de les seves cèl·lules i un òvul d'una donant: «He decidit clonar-me per evitar les críti-

ques que estic aprofitant-me de dones desesperades amb un procediment que no està comprovat.» Per al científic, la clonació és el primer pas cap a la immortalitat. Segons el secretari del Centre de Bioètica de la Universitat Catòlica de Roma, Gonzalo Miranda, els motius de Seed per clonar-se «són una ximpleria perquè el pas a l'eternitat no té res a veure amb la clonació». (C.C.)

CENTRE DE RELACIÓ I ORIENTACIÓ MATRIMONIAL

Si es troba sola o sol, cerqui la seva parella seriosament. Dirigit per una psicòloga col·legiada amb 23 anys d'experiència. Servei opcional de vídeo.

COSM, Balmes, 64, 3r 2a - Barcelona
Tel. 934 877 180
Girona i Tarragona: 902 113 812

Nicaragua

Un llarg camí cap a la pau

■ Els bisbes nicaragüencs analitzen la situació social del país

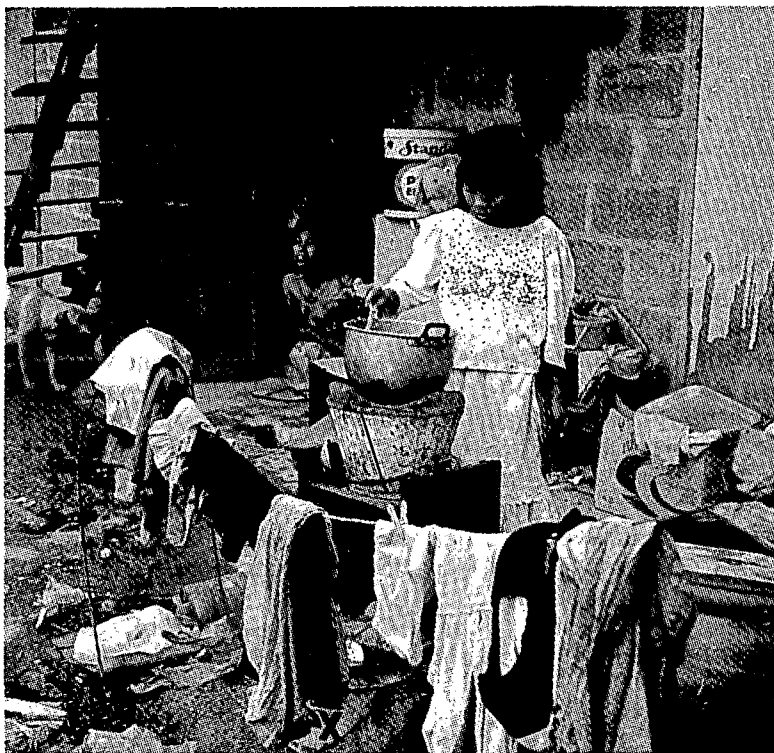
MANAGUA.— «Després de tants anys de guerres i de violència entre germans i d'haver patit molt, els bisbes de Nicaragua creiem que aquest és un moment decisiu per posar les bases d'un canvi profund i sòlid en els aspectes moral, religiós, econòmic i social de la nació.» Aquest és el nucli del missatge que els prelats han escrit al poble nicaragüenc i on subratllen la necessitat de continuar treballant per la justícia i la pau.

Els bisbes destaquen que cal dur a terme accions en defensa de la vida, cosa que suposa oposar-se a la pena de mort. Així mateix, recorden la necessitat de seguir defensant els drets humans i demanen als nicaragüencs un canvi d'actitud per «buscar incansablement tots els mitjans que puguin conduir a la pau». En aquest sentit, conviden a educar per a la pau i rebutjar la violència. També intenten continuar sense por el camí de la pau. Per això proposen als laics tenir una presència destacada a la societat: «La coherència entre la fe i la vida és condició indispensable per aconseguir la victòria sobre el mal que actualment hi

ha sota les formes d'injustícia, odi, violència, corrupció i immoralitat.»

El missatge dels bisbes també fa un repàs dels problemes de la societat nicaragüenca. Els prelats adverteixen del perill dels nous ídols que «desintegren i esclavitzen la persona», com les drogues, la superstició, la fetilleria, la bruixeria i el satanisme.

L'atur i l'abisme que separa els rics

Els bisbes denuncien la pobresa extrema de molts nicaragüencs.

i els pobres és motiu de reflexió per als bisbes, que assenyalen que «un factor importantíssim d'inquietud i de perill per a la pau és el problema de la manca de treball, que té un significat

no tan sols social i econòmic, sinó també personal, psicològic i humà».

Corruptes en el poder

La corrupció és un altre dels temes que plantegen els bisbes: «No menys greu és el risc que corre la democràcia amb la corrupció a la vida pública, la falta d'ètica en la justícia, la política, l'economia, la cultura, etc. Tot això sembla cansament i trenca il·lusions d'un futur millor per a tothom.» A la corrupció se li suma l'augment de la criminalitat: assassinats, suïcidis, violacions i segrestaments.

Els prelats fan una crida a l'Administració perquè rebaixi els preus dels serveis i denunciï els cobraments exagerats de l'aigua, la llum, el telèfon o el transport. El missatge dels bisbes acaba amb una invitació a incloure en el rès del rosari la intenció de treballar per la justícia i la pau. (Zenit)

IRLANDA

Seminaris a punt de desaparèixer

DUBLÍN.— Els bisbes irlandesos estan considerant la possibilitat de tancar tots els seminaris menys dos, com a conseqüència de les crisis vocacionals, relacionades amb la davallada de la pràctica religiosa en els darrers deu anys. Els prelats expliquen la caiguda vocacional a causa del materialisme i d'escàndols públics de sacerdots. Segons el director de vocacions de Dublín, Kevin Doran, el tancament de cinc seminaris servirà per «estalviar diners i crear un ambient on la gent es pugui enriquir mútuament». (C.C.)

VATICÀ

Els valors morals, motor de prosperitat

ROMA.— A la cerimònia de presentació de cartes credencials de l'ambaixador d'Eslovènia a la Santa Seu, Karl Bonutti, el Papa es va referir als canvis polítics que han viscut en els darrers anys a l'Europa de l'Est. Per al Pontífex, «cal més que mai tenir fermes i vius els valors que no canvien i que qualifiquen de manera permanent i universal la persona humana i la convivència civil». En la tasca de recuperar els valors morals, Joan Pau II va considerar que la clau rau en l'educació: «És indispensable inculcar ideals profunds a les noves generacions, que no han conegut en primera persona el cansament de propugnar certs ideals i que corren el risc de perdre el seu sentit i exigències.»

El Sant Pare va recordar a l'ambaixador eslovè que el seu país pot comptar amb l'ajut de l'Església i va constatar que «amb el restabliment de la democràcia l'Església catòlica ha obtingut noves possibilitats per desenvolupar la seva activitat d'evangelització i de promoció humana». (Zenit)

GUATEMALA

Noves acusacions per l'assassinat de Mons. Gerardi

GUATEMALA.— Hans Rafael Pérez Zelada, un taxista que assegura tenir informació valuosa sobre l'assassinat de Mons. Juan Gerardi, ha acusat el fiscal Otto Ardon de pressionar-lo perquè formuli acusacions en contra del sacerdot Mario Orantes, únic detingut pel crim. El taxista no ha volgut revelar a la premsa el que va veure la nit de l'assassinat, ni s'ha deixat fotografiar «per temor a represàlies». D'altra banda, l'Església ha lliurat al fiscal el nom de dos militars que podrien estar implicats en la mort de Mons. Gerardi, però l'Oficina de Drets Humans de l'Arquebisbat ha assegurat que a pesar de la denúncia no han estat investigats. (C.C.)

GESMOR

DES DE 1950

Servei permanent
24 hores

Ens desplaçem a domicili

Tramitació
d'enterramentsEn cas de defunció,
què s'ha de fer?

Truqui al 902 11 65 93

Descomptes especials per a subscriptors,
parròquies i comunitats religioses

A la recerca del somni europeu

■ Milers de nord-africans s'enfronten al risc de creuar l'estret

CADIS.— L'estret de Gibraltar s'ha convertit en un passadís amb el qual somien milers de nord-africans que volen abandonar els seus llocs d'origen, cansats de la misèria i il·lusionats per una idea de riquesa i prosperitat al vell continent. La difícil situació dels immigrants magribins és el tema que va escollir l'arquebisbe de Mèrida-Badajoz, Mons. Antonio Montero, en la seva carta del 6 de setembre, on crida l'atenció de la societat sobre aquest problema i diu que «és alimentat per xarxes mafioses que es rabejen amb els més pobres».

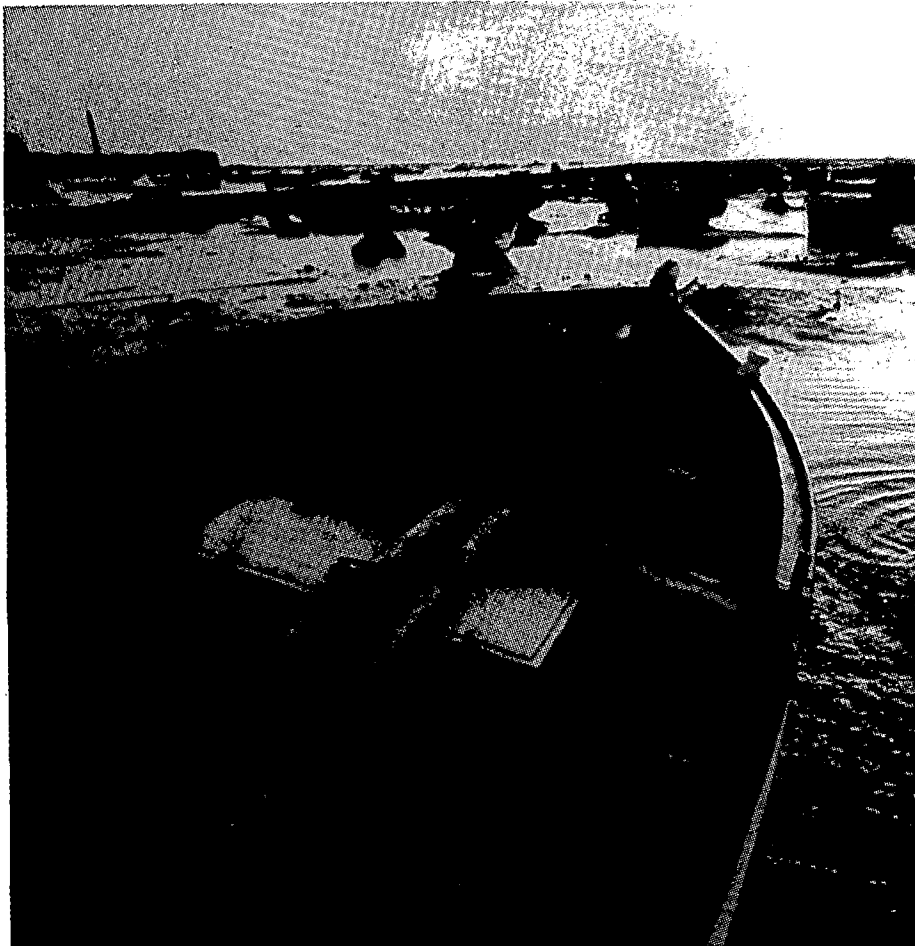
Segons l'arquebisbe, els immigrants del nord d'Àfrica són «gent soferta i amb empena, disposats a saltar a qualsevol preu el mur de la misèria» i demana a les diverses administracions que «no s'es-pantin», perquè «les democràcies no poden aixecar telons d'acer ni murs de Berlín».

L'interès dels marroquins per arribar a la Península s'incrementa cada any, com ho demostra el fet que enguany, de gener a juliol, s'han detingut 3.000 immigrants clandestins, un 50% més que en el mateix període de 1997. I la xifra continua pujant. Ja no resulta estrany sentir que les Forces de Seguretat de l'Estat han capturat immigrants il·legals o descobert pasteres, fins al punt que s'ha convertit en un d'aquells successos «habituals».

El trasllat de marroquins disposats a córrer qualsevol risc per abandonar el seu país s'ha convertit en un important negoci per a màfies que operen sobretot a Ceuta i no tant al nord del Marroc, perquè si les autoritats d'aquest país descobreixen alguna persona relacionada amb el tràfic de pasteres, les conseqüències poden ser deu anys de presó. Per això, aquests «empresaris» prefereixen operar a Ceuta, perquè passar un temps a les presons espanyoles no és tan greu.

Negoci rendible

El principal motiu pel qual existeixen aquestes màfies és l'elevat benefici que obtenen i la facilitat per guanyar diners. De cada pastera es treu un guany

No és estrany trobar una platja plena de pasteres.

d'entre cinc i sis milions de pessetes. Es tracta d'un negoci molt rendible, sobretot si es té en compte que en una nit d'estiu poden creuar l'estret unes quinze pasteres, amb una càrrega d'unes vint persones cadascuna. De totes maneres, la quantitat de «passatgers» pot ser força variada, perquè moltes pasteres s'enfonsen per excés de pes, a més de per la seva qualitat ínfima.

Aquests marroquins no dubten a robar, vendre tot allò que tenen, prostituir-se, etc., per aconseguir els diners neces-

saris per arribar a la Península. Fonts de la Subdelegació del Govern a Cadis han explicat a *Catalunya Cristiana* que els emigrants paguen entre 400 i 600 mil pessetes. Aquesta quantitat serveix perquè l'intermediari ajudi l'interessat a creuar la frontera del Marroc i perquè sigui amagat a Ceuta, i cobreix les despeses del viatge en la pastera. L'entramat de l'emigració està controlat per unes màfies que tenen la capacitat de col·locar un immigrant a l'Estat espanyol, Itàlia o al país que desitgi.

Viatge sense retorn

Normalment les pasteres són blaves o verdes perquè puguin passar fàcilment desapercebudes al mar i un cop arriben a la Península no tornen a Ceuta, perquè el seu escàs valor no compensa per realitzar un nou viatge. Per aquest motiu les platges d'Algesires i Tarifa, entre d'altres, poden aparèixer cobertes per petites embarcacions.

Les nits tranquil·les acostumen a ser molt «transitades», tot i que també ho són les més desagradables, perquè viatjant amb el mar mogut intenten evitar el fort control de la Guàrdia Civil. Normalment no ho aconsegueixen. L'única cosa que amoïna els immigrants és arribar al més aviat possible a la Península i no s'aturen a pensar en els perills que suposa una nit de pluja i vent a l'estret.

La mort és perill més gran que sempre aguaita. Des del 5 de maig de 1991 fins el 18 de desembre de l'any passat, les aigües de l'estret han llançat a terra o han mantingut flotant a l'alta mar un total de 58 cossos sense vida d'immigrants indocumentats que no s'han pogut identificar. De totes maneres, són moltes més les víctimes que s'ha emportat el mar i de les quals mai més no s'ha sabut res. Els centres de coordinació de salvament de la zona tenen la difícil tasca de cercar els escassos supervivents i els morts que es produeixen en els naufragis de les pasteres.

Aquesta situació és la que ha motivat que Mons. Antonio Montero demani al cristià que aculli l'immigrant i que contribueixi a paliar el patiment d'aquestes persones que arriben a la Península sense res i amb l'objectiu de forjar-se un futur lluny de la misèria.

Montse Sans

Sota la llum de l'Esperit

MADRID.— Les germanes de l'Amor de Déu han celebrat el V Capítol Provincial de l'Est i l'I d'elecció, a Madrid, sota el lema «L'Esperit ens ajuda a créixer en l'Amor». Com a provincial s'ha escollit la germana Consuelo Jiménez López, que va ser professora de Física i Química al col·legi del Turó de la Peira (Barcelona) de 1978 a 1983, substituint en el càrrec a

Pilar Leache Iturria. S'ha triat pel càrrec de conselleres les germanes M. Jesús Fidalgo Pajares i Begoña Pérez de Larraya, en substitució de Patricia Fernández Amor. Les germanes de l'Amor de Déu estan a Barcelona i Sant Adrià de Besòs des del 1953 i treballen a l'Escola i la Residència de senyores grans. (C.C.)

Esqueles a

Catalunya Cristiana

Truqueu al
934 905 988

Descompte especial per
a subscriptors, parròquies
i comunitats religioses.

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral
i altres celebracions

(Cicle litúrgic C; ferial II)

Temps de durant l'any (Salteri: setmana 1)

SETEMBRE

20. Diumenge

XXV de durant l'any. Verd. Lectures: Amós 8:4-7 / Salm 112 / 1 Timoteu 2:1-8 / Lluç 16:1-13

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Andreu Kim, prev., Pau Chong i comps. mrs. de Corea; Prisc, mr.; Eustaqui, gral. romà, la seva esposa Teopista, i els seus fills Agapit i Teopist, mrs.; Santes, Fausta, vg. mr.; Felipa, mr.; Cànida, vg. mr.

Festa Major: a Aiguaviva de Gironès, Alinyà, Almenar, Avinyó, Begur, Campdevàrol, Castellfollit de la Roca, Corró de Vall, Creixell, Enviny, Franciac, la Granada, Montornès del Vallès, Osor, Palamós (barri de Sant Joan), Pinós, Pla de Sant Tirs, Riudaura, Riudarenes, Sant Esteve d'en Bas, Sant Feliu de Codines, Sant Gervasi de Cassoles (Barcelona), Sant Julià de Vilatorrada, Sant Mateu de Bages, Sant Pere Sallavinera, Suterranya, Torelló, Vallbona de les Monges i Vall-llobrega.

21. Dilluns

Sant Mateu, apòstol i evangelista (F) Vermell. Lectures: Efesis 4:1-7.11-13 / Salm 18 / Mateu 9:9-13. GIRONA: Dedicació de la Catedral (catedral, S/ diòcesi, F) Blanc.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Jonàs, profet.; Meleci, b.; Pàmfil, mr.; Santa Ifigènia, vg.

Festa Major: a Esplugues de Llobregat, Puigverd d'Agramunt i Vallirana.

22. Dimarts

Fèria. Verd. Lectures: Proverbis 21:1-6. 10-13 / Salm 118 / Lluç 8:19-21. GIRONA: Sant Mateu, ap. i evang. (F) Vermell.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Maurici i comps. mrs.; Fèlix IV, p.; Santí, b.; Santes, Digna, Emèrita i Iraides, vgs. mrs.; Salaberga, ab.

Festa Major: a Espot, la Portella i Sant Mori.

23. Dimecres

Fèria. Verd. Lectures: Proverbis 30:5-9 / Salm 118 / Lluç 9:1-6. TARRAGONA: Santa Tecla, vg. mr. (ciutat, S/ diòcesi, MO) Vermell.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Linus, p. mr.; Constanci, sacr. mr.; Santes Xantipa i Polixena, grms.; Sita, vg.

Festa Major: a Calella, Roda de Ter, Sitges i Tarragona.

24. Dijous

Fèria. Verd. Lectures: Eclesiastès 1:2-11 / Salm 89 / Lluç 9:7-9. BARCELONA: La Mare de Déu de la Mercè (S). Blanc. Altres diòcesis, MLI

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Gerard, b. mr.; Andoqui, mr.; Tirs, diaca mr.; Pacífic, franc.; Santa Ludmila, mr.

Festa Major: a Almacelles, Barcelona, Besalú, Calldetenes, la Conreria d'Escaladei, Santa Coloma de Farners i Vallgorguina

25. Divendres

Fèria. Verd. Lectures: Eclesiastès 3:1-11 / Salm 143 / Lluç 9:18-22. GIRONA: Sant Dalmau Moner, dominic (MO) Blanc.

ALTRES CELEBRACIONS: La Mare de Déu de la Misericòrdia, a Reus. Sants, Cleofàs, deix. de Jesús, mr.; Hercula, sold. mr.; Llop, b.; Santes, Aurèlia i Neomísia, vgs.

Festa Major: a Artesa de Segre, Cervelló i Reus.

26. Dissabte

Fèria. Verd. Lectures: Eclesiastès 11:9-12:8 / Salm 89 / Lluç 9:43b-45. Si es vol: Sant Cosme i Sant Damià, mrs. (MLI) Vermell.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Cebrià, mr.; Eusebi, b.; Cal·listrat, mr.; Nil, ab.; Santa Justina, vg. mr.

Festa Major: a l'Albí, Esponellà, la Nou de Gaià, el Prat de Llobregat, Queixans, Sarra, Sils i Vandellòs.

Lectures bíbliques

Diumenge XXV durant
l'any

Cicle C

Lectura primera

Am 8:4-7

Contra els qui «compren amb diners
gent necessitada»

Lectura de la profecia d'Amós

Escolteu això, vosaltres que us abraoneu sobre els pobres per anorrear els desvalguts del país, vosaltres que dieu: «Quan haurà passat la festa de la lluna nova per poder vendre queviures! Quan haurà passat el dissabte per poder obrir els graners! Vendrem el gra amb mesures més petites i, per cobrar, pesarem la moneda amb pesos més grans. Farem trampa amb les balances i vendrem el rebuig barrejat amb el gra. Per tenir un esclau, comprarem amb diners gent necessitada, amb un parell de sandàlies comprarem un pobre.»

El Senyor ho jura per la glòria de Jacob: «No oblidaré mai tot això que fan.»

Salm responsorial

112:1'2, 4'6, 7-8 (R.: 1a i 7 b)

Servents del Senyor, lloeu-lo,

lloeu el nom del Senyor.

Sigui beneït el nom del Senyor,

ara i per tots els segles.

R. Lloeu el Senyor, que treu el pobre de la cendra.

El Senyor és excels, als ulls de tots els pobles,

la seva glòria s'eleva més enllà del cel.

Qui és com el Senyor en nostre Déu?

Té molt amunt el seu tron,

i des d'allí s'inclina

per veure el cel i la terra. R.

Aixeca de la pols el desvalgut,
treu el pobre de la cendra,
per asseure'l entre els poderosos,
els poderosos del seu poble. R.

Lectura segona

1 Tm 2:1-8

Feu pregàries per tots els homes a Déu,
que vol que tots se salvin

Lectura de la primera carta de sant Pau a Timoteu

Primer que tot us recomanó que feu a Déu pregàries, oracions, súpliques i accions de gràcies per tots els homes, pels reis i per tots els qui tenen autoritat, perquè puguem portar una vida tranquil·la i serena, tota donada a la pietat i a l'honestat. Preguar així és bo i agradable a Déu, el nostre salvador, que vol que tots els homes se salvin i arribin al coneixement de la veritat. Hi ha un sol Déu. El mitjancer entre Déu i els homes és també un de sol, l'home Jesucrist, que es donà ell mateix per rescatar tots els homes. El testimo-

niatge sobre tot això ha estat fet públic al temps apropiat, i jo n'he estat fet herald i apòstol, mestre per instruir en la fe i en la veritat els qui no són jueus. Això que dic és veritat, no menteixo. Desitjo que els homes preguin pertot arreu, i que puguin alçar les mans netes, evitant les baralles i les discussions.

Al·leluia

2C 8:9

Jesucrist, que és ric, es va fer pobre,
perquè la seva pobresa us enriquis.

Evangelí

Lc 16:1-13

No podeu servir Déu i les riqueses

Lectura de l'evangelí segons sant Lluç

En aquell temps, Jesús deia als seus deixebles: «A un home ric li van denunciar que el seu administrador malversava els seus béns.

Ell el cridà i li digué: «Què és això que sento dir de tu? Dóna'm compte de la teva administració: d'ara endavant ja no podràs administrar els meus béns». L'administrador va pensar: «Què podré fer ara que el meu amo em despatxi de l'administració? Per cavar, no tinc prou força; per anar a captar em fa vergonya. Ja sé què he de fer per trobar qui em vulgui a casa seva quan perdré l'administració».

I cridà un per un els qui tenien deutes amb el seu amo. Al primer, li digué: «Quant deus al meu amo?». Ell li contestà: «Cent bidons d'oli». Li digué: «Aquí tens el teu rebut. Seu de pressa i escriu-ne un que digui cinquanta». A un altre li digué: «I tu, ¿quant deus?». Li contestà: «Cent sacs de blat». Li diu: «Aquí tens el teu rebut. Escriu-ne un que digui vuitanta.»

I aquest administrador de riquesa enganyosa, el Senyor el lloà així: «Ha estat prudent, perquè en el tracte amb els homes de la seva mena, els homes del món són més prudents que els fills de la llum.

I jo us dic: Guanyeu-vos amics a costa de la riquesa enganyosa, perquè quan desaparegui, trobeu qui us rebi eternament a casa seva.]

L'home que és fidel en els béns que valen poc, també ho serà en els de més valor, i l'home infidel en els béns que valen poc, també ho serà en els de més valor. Per això, si no fóssiu fidels en l'administració de les riqueses enganyoses, ¿qui us confiaria les riqueses veritables? Si no fóssiu fidels en les riqueses que són d'un altre, ¿qui us confiaria les que de dret us corresponen? Ningú no pot servir dos amos: si estima l'un, no estimarà l'altre, si fa cas de l'un, no en farà de l'altre. No podeu ser servidors de Déu i de les riqueses.»

La fe cristiana i les religions (i 2)

Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona

L'originalitat de la «religió» cristiana

«El cristianisme comença amb l'Encarnació del Verb. Aquí no és sols l'home que cerca Déu, sinó que Déu es fa realment present, per tal de parlar d'ell mateix a l'home i per indicar-li el camí pel qual podrà arribar a ell... En el Crist la religió ja no és un "buscar Déu per si poden acostar-s'hi a les palpentes i trobar-lo» (Act, 27), sinó una resposta a la fe a Déu que es revela resposta en la qual l'home parla a Déu com a Creador i Pare seu; resposta feta possible per aquell Home únic que és al mateix temps el Verb consubstancial al Pare, en qui Déu parla a cada home i cada home té capacitat per respondre a Déu» (TMA, núm. 6).

Val la pena continuar, en la lectura personal, tot el que segueix en el context de la cita que he donat (vegeu l'article anterior). El cristià ha de ser molt conscient de la seva originalitat. L'originalitat de la fe cristiana no con-

sisteix en la pregària: tots els homes religiosos preguen, arreu del món, y sovint amb molta exemplaritat; no consisteix en pràctiques o gestos determinats (prostracions, elevació de les mans, encesa de llums, banys...): moltes religions comporten també gestos rituals com aquests que, d'altra banda, són gestos profundament humans per expressar el desig de trobar Déu; no consisteix en pràctiques ascètiques com el dejuni o el silenci o la mortificació: també els àrabs i tants altres homes religiosos fan tot això; tampoc pertany a l'originalitat específica del cristià el desig de pau, de reconciliació, de servei als pobres: molts homes, religiosos o no, tenen els mateixos desigs i treballen per aquestes causes.

Fe i religió

Lluny de pensar que totes aquestes coses no pertanyin també a la vida cristiana, però l'originalitat de la fe és lliurar la vida a Jesucrist confessat en la

fe de l'Església com a Senyor i Salvador, moguts per l'Esperit Sant, i adorant el Pare en esperit i en veritat. «La religió que neix del misteri de l'Encarnació redemptora és la religió de "romandre en la intimitat de Déu", de participar en la seva mateixa vida» (TMA, núm. 8). Mentre no s'arriba a creure en Jesucrist com a Fill de Déu fet home per nosaltres els homes i per la nostra salvació, no es pot dir que s'hagi començat a viure realment la fe cristiana.

Els cristians eren acusats, en els primers segles, de no ser homes religiosos. L'acusació venia dels pagans que veien com els cristians refusaven de participar en el culte als déus. Però això no significa que els cristians, des del començament mateix, no fessin expressions visibles de la seva fe, visquessin segons l'evangeli de Jesús, organitzessin pregàries comunes. Més encara: Jesús mateix va donar a l'Església un ritual religiós perquè el repetís com a memorial seu, l'Eucaristia. Aquest ritual era semblant, encara que no idèn-

tià, a un altre ritual religiós: el del banquet pasqual dels jueus. Però aquest ritual donat per Jesús és «el misteri de la fe». L'Eucaristia no és un acte religiós més de l'home que intenta aproximar-se a Déu. L'Eucaristia és l'acte suprem i sempre actual pel qual el Fill de Déu s'ha apropiat definitivament a l'home donant-li la vida en l'Esperit: el seu trànsit d'aquest món al Pare.

El cristià és home de fe en la Paraula i és alhora home religiós, en l'Església. La fe cristiana no és una fe subjectiva, individualista, invisible, reduïda a la interioritat. És una fe creguda en el cor i professada amb la boca. Totes les manifestacions religioses cristianes són professions de fe. El cristià dialoga amb els homes religiosos i àdhuc els admira, però ho fa sempre des de la consciència agraïda de la misericòrdia que Déu ha tingut amb ell de donar-li, en l'Església, el coneixement de Jesucrist, l'únic camí vers el Pare, que els homes religiosos cerquen moguts, sense saber-ho, per l'Esperit de Déu.

la Bíblia a l'abast

L'oració universal

(1Tm 2:1-8)

Josep M. Aragonès, rector de Torrelavit i canonge de la seu de Barcelona

Pregar per tots els homes i dones del món

En la celebració de l'eucaristia i sobretot en la missa dominical, quan ja hem proclamat la paraula de Déu i l'hem feta carn i sang nostres, de la nostra realitat actual, en l'homilia, després de professar solemnement la fe catòlica i apostòlica, la fe de tots, amb humilitat i amb valentia el prevere que presideix la celebració ens convida a pregar per tots els homes i dones del món. És el moment de l'anomenada oració universal o dels fidels, d'amplitud vertaderament catòlica i d'arrels antiquíssimes, que s'ensorren en la pràctica de les primeres comunitats cristianes i en el mateix ensenyament dels Apòstols. «Primer de tot us recomano que feu a Déu pregàries, oracions, súpriques i accions de gràcies per tots els homes» (v. 1). Massa sovint, però, per a molts dels assistents a la celebració de la missa, aquest moment de la pregària universal no deixa de ser una mena de trànsit rutinari de la primera part de la celebra-

ció a la preparació de la pregària eucarística. Fins i tot —i això encara és més llastimós— per part d'alguns presidents de la celebració, aquesta pregària és introduïda i realitzada sense gaire entusiasme i sobretot totalment deslligada de la realitat que viuen els fidels. Val la pena que tots plegats ens esforcem a donar valor, realisme, actualitat i veritable sentit de pregària a aquest moment important de la litúrgia de la paraula. Preguem amb fe i de debò per tothom.

La pregària necessària

La pregària no és una floritura de la litúrgia, ni una actitud piadosa de certes persones. La pregària és una necessitat de tota persona, però sobretot és una necessitat de l'Església, fundada pel «Mitjancer entre Déu i els homes... l'home Jesucrist, que es donà ell mateix per rescatar tots els homes» (vv. 5b-6a). El Cristià, unit a Jesucrist en el baptisme, és arrossegat per ell a aquest servei de la mediació. Posat entre Déu i els seus germans, els homes, amb Jesucrist ha de

ser camí cap al Pare i al mateix temps esforç constant «d'amorosir la faç de Déu», tal com feia Moisès (Cf. Ex 32:11), perquè el Senyor miri amb bondat els seus fills i els preservi del Maligne. Per això escoltem avui l'afirmació de sant Pau: «Pregar així és bo i agradable a Déu, el nostre salvador, que vol que tots els homes se salvin i arribin al coneixement de la veritat» (vv. 3-4).

Església i món

L'Església no és del món, però és i viu en aquest món nostre. La seva missió és la de donar a tots els homes el testimoniatge viu i compromès de la salvació de Jesús. Així, de paraula i d'obra, ha de proclamar que el Senyor Jesús ha ressuscitat i seu a la dreta de Déu intercedint per tots nosaltres. Per això necessita un espai de llibertat que sigui suficient per poder complir amb la missió que li ha estat encomanada. No s'ha de ficar a governar els pobles i les nacions ni pot interferir en la marxa de les diferents solucions que puguin pre-

sentar-se d'endegar la política, l'economia o la vida material dels pobles. Però també aquí cal que hi proclami la veritat de la salvació i que surti a defensar els drets de les persones, criatures de Déu salvades per Jesucrist, sobretot els drets dels més febles que més d'una vegada són trepitjats pels qui es creuen amos i senyors de vides i hisendes. Cal, doncs, que pregui «pels reis i per tots els qui tenen autoritat» (v. 2a), perquè sàpiguen estar al seu autèntic lloc, que és lloc de servei, i viure la seva responsabilitat amb fidelitat i amb compromís eficaç. És el principi del camí que mena a la pau: «Perquè puguem portar una vida tranquil·la i serena, tota donada a la pietat —a la bondat, a la misericòrdia, a la caritat— i a l'honestetat —a donar resposta al do de Déu i a viure honradament la nostra condició de fills seus i de germans de tota la humanitat.» «Desitjo que els homes preguin pertot arreu, i que puguin alçar les mans netes, evitant les baralles i les discussions» (v. 8). És la pau, assegurada per la pregària i la vida i l'acció dels cristians.

Per una universitat humana i solidària

■ La UAB disposa d'una oferta de voluntariat molt àmplia

«Vols ser voluntari a la UAB?» Aquesta és la proposta de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) a tota la comunitat universitària amb inquietuds solidàries. Des de l'Associació de Voluntariat Universitari es fa una crida a totes aquelles persones que volen dedicar gran part del seu temps als altres: «Amb l'esforç de tothom, podem alleugerir el dolor d'alguns malalts i ajudar uns presos a estudiar. Amb tu podem fer la Universitat i el seu entorn més humans.»

Coincidint amb l'inici del curs 1995-96, l'Oficina d'Afers Socials de la UAB posava en marxa el projecte de Voluntariat. Una iniciativa que tenia com a objectiu promoure la participació del món universitari (professorat, personal d'administració i serveis, i estudiants) en activitats socials de caràcter voluntari, sobretot dins del campus.

Aquest projecte ja és una realitat. Voluntaris i voluntàries de totes les facultats, amb el suport dels objectors que porten a terme la Prestació Social Substitutòria al campus, han posat en marxa diferents serveis: integració de disminuïts, ajuda a estudiants empresonats, acollida d'estudiants estrangers, voluntariat hospitalari, voluntaris per Bòsnia i pel Sàhara, pau i desarmament, punt d'informació (que ofereix informació actualitzada de les activitats de les associacions de la UAB i del conjunt de Catalunya), promoció esportiva i cultural, i voluntariat lingüístic, entre altres.

Suport als disminuïts

Fa set anys que l'Oficina d'Afers Socials de l'Autònoma va crear el programa d'Integració dels Universitaris amb Necessitats Especials (PIUNE). Aquest programa es desenvolupa a partir de tres àrees d'actuació: atenció directa, supressió de barreres arquitectòniques del campus i integració dels disminuïts en el conjunt d'activitats i

serveis de la universitat. Aquest servei disposa d'una furgoneta adaptada per al transport intern del campus, utilitzat per estudiants amb cadires de rodes i altres estudiants que necessiten aquest servei.

El PIUNE també treballa en la sensibilització del conjunt de la comunitat universitària de l'existència de persones amb dificultats físiques i sensorials del seu entorn.

Els universitaris no tan sols són solidaris amb les necessitats que perceben al seu entorn més immediat, Bòsnia o el Sàhara són dues realitats que preocupen profundament la comunitat universitària. En aquest sentit, destaca la labor que realitzen Voluntaris per Bòsnia i Voluntaris pel Sàhara.

Des de Voluntaris per Bòsnia es treballa per ajudar el país a recobrar la normalitat després de la guerra. Per aconseguir-ho, es dediquen molts esforços en l'apadrinament de refugiats i la cooperació amb la Universitat de Tuzla. D'altra banda, Voluntaris pel Sàhara fa una sèrie d'activitats per apropar al món universitari la realitat del Sàhara Occidental: més de 20 anys d'ocupació marroquina, hostilitats bèl·liques durant els últims 15 anys,

La comunitat universitària aposta per la solidaritat.

promeses incomplides de la comunitat internacional, etc.

En defensa de la llengua

L'Associació Voluntariat Lingüístic (AVL) es crea el 1996 per incitar els universitaris a mobilitzar-se per la normalització del català en l'àmbit universitari. Gràcies a la bona acollida d'aquesta iniciativa s'han creat nous voluntaris lingüístics en altres universitats. Actualment, l'AVL disposa de més de cent voluntaris i voluntàries, la majoria estudiants de la UAB. Entre les activitats que porten a terme destaquen tutories lingüístiques, cicle de debats, concurs de llengua catalana, campanyes publicitàries o actes festius.

Altres activitats solidàries de l'Autònoma són les que fa el voluntariat hospitalari, que intenten que la vida dels malalts ingressats als hospitals sigui una mica més fàcil i agradable.

Totes les activitats de voluntariat es poden trobar en el Punt d'Informació del Voluntariat, que informa sobre tots els programes i associacions solidàries de l'Autònoma. També ofereix la possibilitat de connectar-se amb el Servei Català de Voluntariat de la Generalitat per aconseguir informació de les entitats de voluntariat de tot Catalunya. Aquest Punt es troba al vestíbul d'entrada de l'edifici d'estudiants de la Plaça Cívica i està obert de dilluns a divendres de 9 a 14 hores. (C.C.)

**ASSOCIACIÓ DE VOLUNTARIAT
UNIVERSITARI**
EDIFICI A CAMPUS UAB
08193 BELLATERRA
TEL. 935 812 757
FAX 935 812 000
E-MAIL WWW.UAB.ES/OAS.HTM

Catalunya
Un país de voluntaris

Dóna
Suport
al voluntariat
a través del món
associatiu

Fomenta la
Formació
dels voluntaris

Facilita
Informació

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social
Institut Català del Voluntariat

MÉS INFORMACIÓ
900 300 500

societat

La malaltia de la civilització

■ Uns 8.000 especialistes es reuneixen a Barcelona per debatre la prevenció de la diabetis

BARCELONA.— La diabetis és un desordre metabòlic causat per una inadequada producció d'insulina, una hormona segregada pel pàncrees i que controla els nivells de glucosa a la sang. Es tracta, però, d'una malaltia que no disposa d'un programa de prevenció absoluta. Els experts reunits durant la 34a reunió de l'Associació Europea per a l'Estudi de la Diabetis (EASD), que va tenir lloc del 8 al 12 de setembre a Barcelona, van demostrar que hi ha una estreta relació entre l'obesitat i l'aparició d'aquesta malaltia.

A Catalunya es calcula que té diabetis el 5% de la població: unes 300.000 persones, el 90% de les quals no necessiten rebre insulina i pot controlar-la amb una dieta adequada i fent exercici. «Se l'ha anomenat la malaltia de la civilització, perquè s'incrementa amb la millora de les condicions de vida», assegura el doctor Xavier Formiguera, cap de la Unitat de Trastorns Alimenticis de l'Hospital Can Ruti de Badalona.

Les estimacions epidemiològiques suggereixen que un milió i mig d'espanyols pateixen diabetis, una malaltia que apareix a partir dels 40 anys i que va molt relacionada amb l'augment de pes. El tractament d'aquests pacients és un problema que preocupa els metges, perquè, segons el doctor Formiguera, «l'administració d'insulina provoca

encara una major obesitat, i l'obesitat rebutja el tractament».

Els experts participants a la trobada van revisar temes com els últims avenços en el tractament de l'obesitat i la seva relació amb la diabetis. També van debatre la necessitat d'aportar un tractament integral al pacient obès per prevenir el desenvolupament de les aplicacions associades a l'excés de pes o millorar el seu estat de salut i l'esperança de vida i aconseguir resultats a llarg termini. Aquesta teràpia integral persegueix canviar l'estil de vida del pacient modificant els seus hàbits alimenticis i incrementant l'activitat física. Els participants també

L'obesitat i l'aparició de la diabetis estan relacionades.

van analitzar els beneficis que comporta el control de pes per prevenir la diabetis i la importància que té la reducció de pes un cop la malaltia ja està establerta en l'organisme.

Fundació Diabem

L'organització del congrés ha tingut el suport de la Fundació Diabem, creada l'any 1994 a Catalunya sense ànim de lucre i amb l'objectiu de promoure la investigació de les malalties

metabòliques i endocrinològiques. A més, Diabem col·labora en programes de formació de metges, científics i infermeres perquè tinguin un coneixement més elevat d'aquestes àrees. El professor Alberto de Leiva, vicepresident de l'organització, opina que el congrés suposa un èxit a priori, per l'elevadíssima assistència que s'ha registrat a la reunió, així com la resposta dels participants al programa científic. Una bona mostra n'és la selecció de 300 comunicacions orals i 1.066 en forma de pòster, d'un total de 2.083 presentades.

«Un 65,6% del total», destaca Leiva.

En aquesta 34a reunió de l'Associació Europea per a l'Estudi de la Diabetis (EASD), les diferents entitats de tot el món (Japó, EUA, França, etc.) així com les del nostre país que es dediquen a l'estudi de la malaltia van poder exposar als eus estands les novetats en aquest camp.

Francesc Domènech

Immersió lingüística al Rosselló

SANT ESTEVE DEL MONESTIR.— La nova escola catalana de Sant Esteve del Monestir, al Rosselló, ja ha obert les seves portes. Aquesta escola és la cinquena gestionada per La Bressola, una associació per a l'educació i la cultura catalanes dels infants després de les de Perpinyà, Nyils, Prada i el Soler. Les escoles de La Bressola permeten als alumnes ser totalment bilingües mitjançant una immersió total en català. En principi, l'escola ha començat amb només vuit nens i nenes d'entre dos i tres anys, un grup voluntàriament limitat per afavorir l'aprenentatge del català perquè es tracta d'una llengua que no estan acostumats a sentir i que ara es convertirà en l'única llengua docent. (C.C.)

80.000 espectadors a les Jornades Folklòriques

MATARÓ.— El 13 de setembre va finalitzar la XXVI edició de les Jornades Internacionals Folklòriques de Catalunya organitzades per Adifolk. Les jornades han fet arribar a prop de 40 poblacions de tot el territori català la possibilitat de gaudir de les diferents formes de folklore d'altres països. Des de Llança fins a Sant Carles de la Ràpita i des de Barcelona fins a Bellpuig, durant 11 dies, 300 persones de tres continents van recórrer pobles i ciutats de Catalunya convocant més de 80.000 espectadors. (C.C.)

EDITORIAL REGINA, S.A.

EDICIONS D'INTERÈS:

MISSAL FERIA

EDICIÓ DE FORMAT MANUAL, PER ALS DIES NO FESTIUS

HIMNARI LITÚRGIC CATALÀ

REPERTORI D'HIMNES PER A LA CELEBRACIÓ CANTADA DE LA LITÚRGIA DE LES HORES

LA VEU DELS PARES DE L'ESGLÉSIA EN LA LITÚRGIA DE LES HORES

ELS AUTORS DE LES LECTURES PATRÍSTIQUES DELS OFICIS DE LECTURA

SEGUIM JESÚS Col·lecció de 3 volums amb estoig
**ELS MANAMENTS DE DÉU - LES BENAURANCES -
LES OBRES DE MISERICÒRDIA**
TEXTOS CATEQUÍSTICS PER ALS INFANTS

Mallorca, 87-89 Tel. 322 17 11 Fax 322 53 69 - 08029 Barcelona

cultura

Per un nou llenguatge religiós, entenedor i sense pors

■ Curs sobre el poder i la religió a la Universitat Catalana d'Estiu

PRADA.— El filòleg Joan Requesens va ser enguany l'encarregat d'impartir un curs sobre religió en el marc de la Universitat Catalana d'Estiu (UCE), a Prada. El curs, que va comptar amb el suport de la Fundació Joan Maragall, va aplegar uns seixanta alumnes d'arreu dels Països Catalans.

Ciceró ja deia que la religió és la millor manera d'organitzar la política, i així ho va exposar a Prada durant cinc dies el professor Joan Requesens. Aquest doctor en filologia catalana va afirmar que «el poder és orientatiu i coercitiu» i va recordar que «hi ha una passió humana que vol dirigir». La tesi del docent era que «el poder, com a tal, tendeix al profit» i va lamentar que de vegades s'oblidi que el profit ha de ser per a tothom i no tan sols per a uns quants.

En les seves classes magistrals, Re-

quesens va advertir que el poder acostuma a corrompre, però va matisar que és com l'afany de viure, que no corromp d'entrada i que és una passió natural. Joan Requesens va apostar més per l'autoritat que pel poder i va definir l'autoritat com la capacitat de domini acceptada i reconeguda pels altres. En aquest sentit, va manifestar que «les Esglésies no poden tenir poder, però sí autoritat de servei».

D'altra banda, aquest membre de la Fundació Joan Maragall va suggerir que

«l'Església ha de perdre la por i superar-la». Segons Requesens, habitualment no es deixa el poder per por a la soledat. En un to crític i esperançat, va titllar l'Església de no ser prou entenedora amb el seu llenguatge i fets i la va acusar de tenir por a admetre les coses tal com són. En aquest sentit, el ponent va recordar que la majoria de les institucions tenen por a dir la veritat.

En les seves dissertacions, Requesens va distingir el llenguatge polític del religiós. Va adduir que el llenguatge polític promet realitats que cal complir; en canvi, el religiós s'inclou en un marc obert a la transcendència. Per a ell, el llenguatge religiós és «emotiu, expressiu i bonic» i

sovint és utilitzat pels polítics per inculcar esperança. El curs sobre *Religió i poder* proposava una reflexió entorn dels conceptes de religió, política i poder. Els suports materials que es van fer servir eren textos de la baixa edat mitjana, el renaixement i l'època moderna.

La Universitat Catalana d'Estiu, que ha arribat a la seva trentena edició, va acollir també un recital de música a càrrec d'un grup protestant. Els membres de la revista *Presència Evangèlica* també hi van assistir per presentar la seva publicació.

Miriam Díez i Bosch

Noranta anys del Palau de la Música Catalana

En escaure's enguany el 90è aniversari del Palau de la Música Catalana, reconegut i inscrit el 1997 com a patrimoni de la humanitat, ha estat publicat per l'Editorial Barcino un llibre sobre aquest monument del Modernisme, que constitueix una visió nova del Palau.

Pedres vives, de Pere Artís i Benach, constitueix una aportació inèdita al costat de les obres i d'altres treballs que han estudiat fins ara aquest monument tan singular. El que tenim ara al nostre abast, gràcies a l'esforç i la capacitat d'un bon estudiós i coneixedor —per vivència i estimació— de tot allò que fa referència al nostre món musical, és el recull en un volum d'allò que ha estat i és la vida del Palau de la Música Catalana. Des que era tan sols un somni fins al reconeixement abans esmentat per part de la Unesco, passant pels alts i baixos, les hores de dol i les d'exultança, d'un edifici on, al cap i a la fi, es reflecteix allò que ha estat el batec de la vida de Catalunya durant més de noranta anys.

Tant el traç de l'obra com la documentació que conté fan de *Pedres vives* un volum altament aconsellable per saber o completar el reconeixement del nostre país des d'un vessant tan amable com és el de la música i el seu conreu, per part d'una entitat esdevinguda emblemàtica i sota el guiatge de Pere Artís, un expert prou acreditat.

Jaume Planas

CURS 1998-99: FORMACIÓ LITÚRGICA

1) ESCOLA DE LITÚRGIA

Tema d'aquest any: El servei del lector
Els serveis entorn de l'Eucaristia

La temàtica del Curs 1998-99 comprendrà:

Els diversos serveis que poden ser encomanats als laics en el context de la celebració eucarística. Presentarà aquest tema el P. José Aldazabal.

El ministeri del lector: Presentarà aquest tema Mn. Josep Urdeix.

L'any i els temps litúrgics. Presentarà aquest tema Mn. Jaume González Ladró.

Els dijous, a les 19.00 al Centre d'Estudis Pastorals, del c/. Rivadeneyra, 6, 3r. Des del 9 d'octubre al 2 d'abril.

2) CENTRE D'ANIMADORS DEL CANT LITÚRGIC

Curs especialment dedicat a tots els qui col·laboren en la millora del cant a les nostres esglésies.

Professors: Domènec Cols, Mercè Cano, Lluís Saumell, Albert Taulé, Josep Soler i Xavier Morlans. Un curs bàsic (amb dos nivells) i cursets optatius de solfeig i sàlmònida. Repertori, direcció, litúrgia, lectura musical, etc.

Els dilluns, de les 19.00 a les 21.15, a la sala de la Mercè de la Catedral de Barcelona. Des del 6 d'octubre fins al mes de maig.

Informació i matrícula:

Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona

Rivadeneyra, 6 (matins) - 08002 Barcelona

Tel. 93 302 22 35 - Fax 93 318 42 18 - E-mail: cpl@tsai.es

FILATÈLIA

per Enric Graupera

Mn. Franz Stock

França va dedicar el 1998 aquest segell a Mn. Franz Stock. Es tracta d'un gravat fet per Marie-Noëlle Goffin. Nascut el 1904 a Neheim (Alemanya), de petit ja desitjava ser capellà i participava en diferents moviments de joves. El 1926 va entrar al seminari de Paderbon. A França va assistir al Congrés Internacional de la Pau; posteriorment es va inscriure a l'Institut Catòlic de París. Durant la Segona Guerra Mundial, Stock fou nomenat capellà de tres presons de la Gestapo: Cherche-Midi, la Santé i Fresnes. Aquí va viure els moments més dolorosos de la seva biografia. En acabar el conflicte bèl·lic, els americans el van fer presoner. El 1948 va morir d'una crisi cardíaca completament sol.

Exposicions

Miquel Àngel Codina

Catalunya, un país capdavanter a Europa

■ «Ara és demà» mostra els grans reptes de futur a la nostra societat

La Universitat Oberta de Catalunya.

Ara és demà és el títol d'un poema de Miquel Martí i Pol (Roda de Ter, 1929), una de les figures insignes de la literatura catalana. Però des de fa uns mesos també és el títol d'una exposició organitzada

per la Generalitat de Catalunya que té com a objectiu oferir als visitants un recorregut ple de sorpreses, on se'ns convida a descobrir un progrés que ja és una realitat al nostre país. Restarà oberta fins al 27 d'octubre.

Entre els grans reptes de futur ja perceptibles, els projectes d'infraestructura dissenyats per escurçar el temps i l'espai en una època definida com «l'era del coneixement». Són somnis que, a més de 200 km/h, travessen muntanyes i rius amb l'arribada del tren d'alta velocitat. Una veritable autopista ferroviària que transportarà viatgers i mercaderies amb una gran velocitat i un mínim impacte ambiental.

Una de les altres importants iniciatives és el Fòrum Universal de les Cultures, que tindrà lloc a Barcelona l'estiu del 2004, sota els auspicis de la Unesco, en un context de recerca d'una cultura de la pau. És la proposta d'un nou esdeveniment internacional, que pretén aplegar i agermanar les cultures del món i ser un punt de trobada, reflexió i celebració de la societat civil mundial en la seva diversitat i les seves múltiples

manifestacions d'expressió i creativitat.

Altres apartats que integren aquesta mostra són, entre d'altres: un cop d'ull audiovisual a l'emblemàtic Onze de Setembre de 1977, quan un milió de catalans van sortir al carrer a reclamar l'Estatut d'Autonomia; la salut; l'educació (la Universitat Oberta de Catalunya garanteix la màxima qualitat docent, mitjançant l'aplicació de models pedagògics innovadors i l'ús de tecnologia multimèdia i interactiva); el català, com a llengua d'ús social (el 95% de la població de Catalunya entén el català; el 1981, abans d'iniciar-se la política de normalització lingüística, l'entenia el 80%); la vitalitat cultural (el 1996 es van editar a casa nostra un total de 16.600 llibres, dels quals 6.064 títols estaven escrits en català); el medi ambient i el reequilibri territorial.

ARA ÉS DEMÀ. CATALUNYA. REPTES DE FUTUR

Moll de la Fusta
Port Vell
08039 Barcelona

Representar la natura sobre el paper

Fins al 29 de novembre el Museu de Zoologia de Barcelona ens proposa un atípic recorregut per les múltiples representacions que la percepció humana ha fet i fa sobre el paper de les formes animals, vegetals i minerals. *La il·lustració de la natura* és una exposició que es divideix en quatre àrees d'il·lustracions: la sensual, la fantàstica, la clàssica i la científica.

A la primera hi trobem uns grans plafons amb uns dibuixos indefinits de color negre i gris, a través dels quals l'artista aconsegueix que l'espectador se submergeixi de ple en la natura i gaudeixi de la seva forma més caòtica. Aquest tipus d'imatge té com a finalitat bàsica suggerir, transmetre sensacions en lloc d'informació.

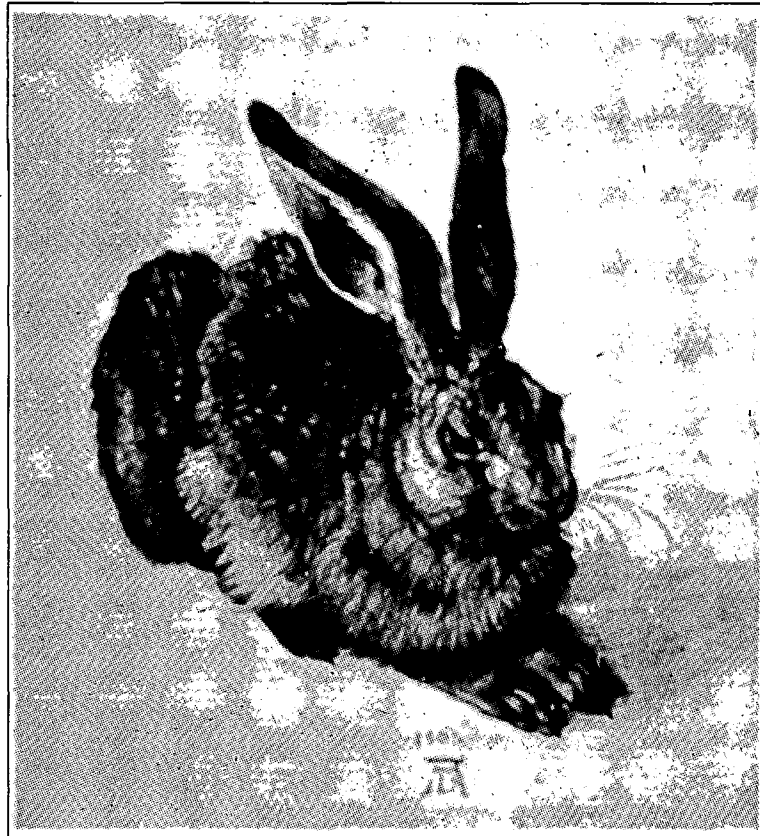
Les persones disposem d'una capacitat il·limitada per travessar el regne de la imaginació i inventar éssers per tal de descriure alguns fenòmens inexplicables. La perplexitat davant d'allò que ens resulta incompreensible ha produït al llarg de la història una infinitat d'interpretacions màgiques o mitològiques de la natura. A l'exposició es poden veure vuitanta-dues obres, que han estat realitzades per membres de l'Associació Professional d'Il·lustradors de Catalunya. Cada autor ha representat un animal imaginari, esperpèntic o curiós, alhora que també ha inventat altres característiques del personatge en qüestió: el nom, l'hàbitat i les formes d'alimentació i de reproducció.

Aleix Pons Oliver ha creat *Gurk*, un animal que

viu «en zones riques en imaginació, especialment els contes, les llegendes i els somnis». Fruit de la inventiva de Julio Vivas és el *Caraclónnng...!*, que se'l pot localitzar «en els més obscurs paratges de la contradicció». Altres personatges memorables són el *Llapisapi*, de Maria Rius Camps; l'*Elefantasiós*, de Dominique de Cacqueray; el *Veio-Veo*, de Francesc Infante, o el *Gripau menja-rocs*, de Quim Bou.

Pel que fa a la il·lustració clàssica, quaranta llibres procedents del fons antic de la biblioteca del museu —dels segles XVIII al XX— ens informen no tan sols sobre les espècies que descriuen, sinó també sobre les concepcions del món que tenien els qui els van elaborar.

El darrer apartat dona a conèixer artistes amb inquietuds científiques o científics amb habilitats artístiques. Aquest tipus d'il·lustració exigeix un treball original, rigorós i documentat científicament. Dotze autors ens mostren els seus treballs sobre els animals, les plantes, les roques, el paisatge, els astres, el cos humà, l'arqueologia i l'antropologia. Cal destacar el quadern de camp de la transhumància, d'Eduardo Saiz Alonso; els dibuixos sobre el delta del Llobregat, de Carles Puche, i les imatges d'orquídees, de Joaquim Conca.

Aquarel·la d'una llebre (A. Durer).

LA IL·LUSTRACIÓ DE LA NATURA

Museu de Zoologia
Passeig Picasso, s/n
08003 Barcelona

El planeta Terra i la seva història

Francesc Nicolau

Professor de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya

62. Des de la fe

Amb el comentari que hem fet del que la paleontologia ens diu sobre l'origen de l'home posem fi al tema que hem exposat sobre «El planeta Terra i la seva història». Si volguéssim dir-ho tot, ara ens pertocaria explicar el desenvolupament de la humanitat des del paleolític fins al moment actual, cosa que ocupa, aproximadament els 40.000 anys últims de la història de la Terra, que, amb la comparança que fem de l'edat del planeta amb un any, serien els últims quatre minuts i mig. Però això ho deixarem per als estudiosos de la prehistòria i de la història, que ja no pertany a la competència dels geòlegs i paleontòlegs.

El que ara volem subratllar, com a final, és que mirant amb esguard de creients el que la ciència ens ha donat a conèixer de com s'ha esdevingut la formació de la Terra i desenvolupament posterior, hi veurem sense dificultat la mà de Déu i la seva providència, si és que ens mantenim en la senzillesa dels petits segons l'Evangeli. «Us enalteixo, Pare, Senyor del cel i de la terra, perquè heu revelat als senzills (*nepiois*, infants, petits) tot això que heu ocultat als savis i entesos» (Mt 11,25). En efecte:

Un planeta adequat a la vida humana

No es pot negar que han de concórrer moltes circumstàncies en un astre per poder-s'hi constituir un equilibri mantenedor de la vida. I totes elles hem anat veient que es realitzaven en el nostre planeta fins a ser apte per aixoplugar la vida humana. La distància al Sol dóna la temperatura

que ens convé i la calor justa per aixecar l'aigua de la pluja i donar energia a les plantes per a les seves funcions. La inclinació de l'eix de la Terra respecte del pla de l'eclíptica fa que hi hagi alternància de les estacions, amb hivern, primavera, estiu i tardor, de manera que s'han pogut desenvolupar les plantes estacionals que tant ens convenen. L'existència de la Lluna ha fet que la inclinació de l'eix terraqüi no ultrapassés mai uns límits, cosa que hauria perjudicat greument el manteniment de la vida. Les forces epigenètiques i les orogèniques, provinents de la calor interna del planeta causada pels materials radioactius, van fer emergir els continents i les serralades, i de no ser així només hi hauria hagut vida marina. L'evolució de l'atmosfera primitiva fins a convertir-se en l'aire actual ens permet respirar tranquil·lament gràcies als percentatges adequats dels gasos que conté; a més oxigen ens sentiríem ebris i si en minvés la quantitat el cor no ho resistiria. La gran quantitat d'aigua dels oceans és font de vida i proporciona les pluges que necessitem. La constitució dels vegetals fa que, gràcies a la funció clorofil·lica, l'atmosfera es vagi netejant de l'anhidrid carbònic i es mantingui el percentatge d'oxigen. L'existència de la capa d'ozó a l'estratosfera ens protegeix de radiacions nocives que ens vénen del cosmos. La caiguda d'aquell meteorit que va marcar el final del mesozoic amb la desaparició dels dinosaures també podem dir que va ser providencial

perquè així els mamífers van poder progressar sense competidors i evolucionar fins a l'espècie humana. i encara podríem enumerar moltes més coses... Davant de tot això ben bé que podem dir que tot ha

confluit a fer que tinguéssim un lloc digne per viure.

Els «savis i entesos» d'aquest món ens diran que canviem l'ordre de les coses: no és que tot això que ha ocorregut al nostre planeta hagi estat ordenat per a fer-ne habitatge de la humanitat, sinó al revés: a la Terra hi ha aparegut l'*Homo sapiens* precisament perquè s'hi han verificat, casualment, totes aquestes circumstàncies. «Ens ha tocat la rifa de Montecarlo», dirà Jacques Monod. El finalisme (que la natura actuï en vistes a un fi), diuen, s'ha de bandejar de les ciències perquè tot succeeix cegament. No prenem aquest interès a afirmar, sense proves, que les coses només puguin haver anat així, quan és més lògic que hagin anat segons una providència, especialment si ens fixem en els mecanismes de l'evolució dels éssers vius: cada vegada es veu més difícil que les mutacions a l'atzar unides a la selecció natural puguin arribar fins a la complexitat de l'ésser humà amb el seu sistema nerviós de més de 15.000 milions de neurones, amb els recursos sensorials que posseïm, i sobretot amb la intel·ligència. L'anàlisi de com s'han succeït els animals i plantes al llarg de les eres geològiques fa dir a Fred Hoyle (que és agnòstic!), a *The Intelligent Universe* (London, 1984), que només una intel·ligència còsmica pot haver fet que la vida al nostre planeta hagi evolucionat com ho ha fet, i que sembla estrany que una teoria inconsistent i no demostrada com es el darwinisme (i el neodarwinisme) hagi rebut una acceptació tan gran per part de la nostra generació i no cal dir que hi ha científics d'altura, com un Pierre P. Grassé, que diuen amb totes les lletres que «afirmar

que la vida ha nascut per pur atzar i també per pur atzar ha evolucionat, és una suposició errònia i en desacord amb els fets» i que, per tant, només un finalisme intern explica el que s'ha esdevingut (a *L'Evolución du vivant*, París, 1973). Això se'ns diu en nom de la ciència i avala la nostra postura, però encara que no fos així, quin argument hi hauria per dir que totes les circumstàncies que han fet possible la vida humana no poden haver estat posades per un Creador provident? No hi hauria tampoc contradicció entre fe i ciència, perquè la ciència no podrà demostrar pas que s'han originat per pur atzar.

I per què Déu trigà tant a crear l'home?

És una pregunta que hom es pot fer, ben lògicament, després del que hem dit. Si Déu crea la Terra per a l'home, «perquè la guardi i la cultivi» (cfr Gen 2,15), com és que l'ésser humà no hi apareix fins a la tarda de l'últim dia de l'any amb què hem comparat la història del nostre planeta? També el Gènesi ens posa la creació de l'home al final de l'obra creadora, però resulta ara que és molt, però molt, al final! La resposta que hi cal donar és: «Pel Senyor un dia és com mil anys i mil anys com un dia» (2Pe 3,8). Déu és etern i no li ve d'un dia ni d'un milió d'anys. Fent-ho com ho ha fet, ha donat a l'home la possibilitat de veure l'admirable història precedent de la vida del planeta a través de la paleontologia i constatar com el Creador, servint-se de les causes segones, de mica en mica, ha preparat l'habitatge dels seus fills, la qual cosa també mostra la saviesa divina que ho ha programat tot com hem pogut anar veient. I encara hi podem afegir una cosa: les frases bíbliques neotestamentàries de Gal 4,4 («Quan va arribar la plenitud del temps, Déu va enviar el seu Fill, nascut d'una dona») i de 1Pe 1,5 («Déu ha volgut que arribéssim a la salvació preparada per revelar-se a la fi dels temps») tenen un sentit propi fins i tot des del punt de vista que ens ha proporcionat la ciència. Què són els 2.000 anys que fa que Crist ha vingut al món, sinó només uns 14 segons, els finals, de l'any de durada del planeta? És clar que podem dir que ara ens trobem a la plenitud del temps i als últims moments de la història còsmica!

Acabem dient que la ciència ben interpretada no tan sols no ens aparta de Déu, sinó que ens fa conèixer més admirablement el seu pla respecte de les criatures racionals, amb la providència que ens ha tingut. «Una mica de ciència aparta de Déu, però molta ens hi acostar», deia Louis Pasteur.

BALCLIP'S
GALA DE SUBASTES

DES DE 1979

932 175 607
932 377 663

COMPRAVENDA DE PINTURES I ANTIGUITATS AL COMPTAT

PINTURA CATALANA I ANTIGA
MOBLES
JOIES I PLATA...
ANTIGUITATS

VALORACIONS PER A TESTAMENTÀRIES.
GESTIÓ DE VENDA

VALORACIONS GRATUÏTES PER A SUBSCRIPTORS,
CONGREGACIONS I PARRÒQUIES

C/ ROSSELLÓ, 227 - 08008 BARCELONA

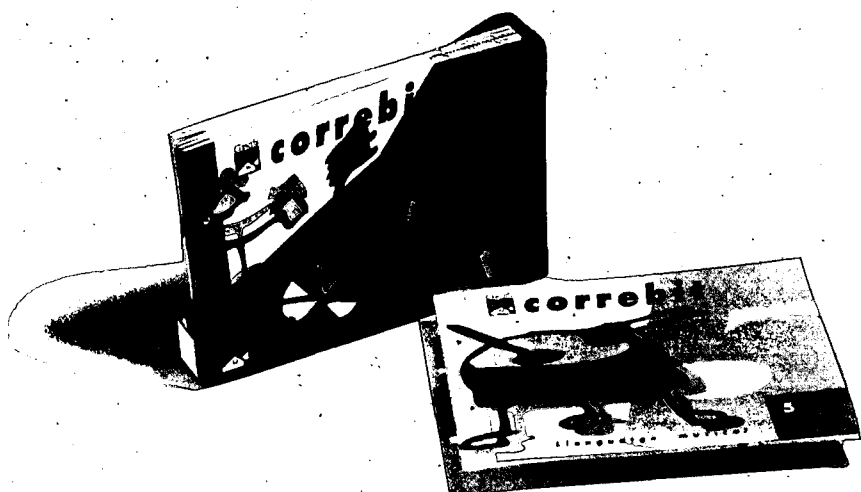
Casals

Edita des de 1870

Compromís amb l'Educació

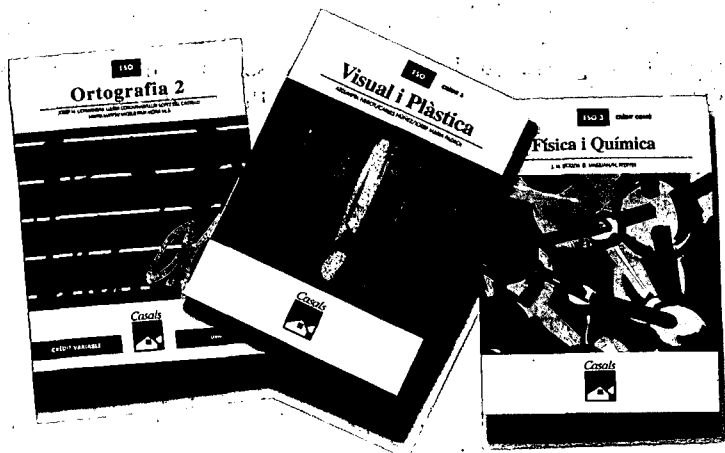
Educació Infantil

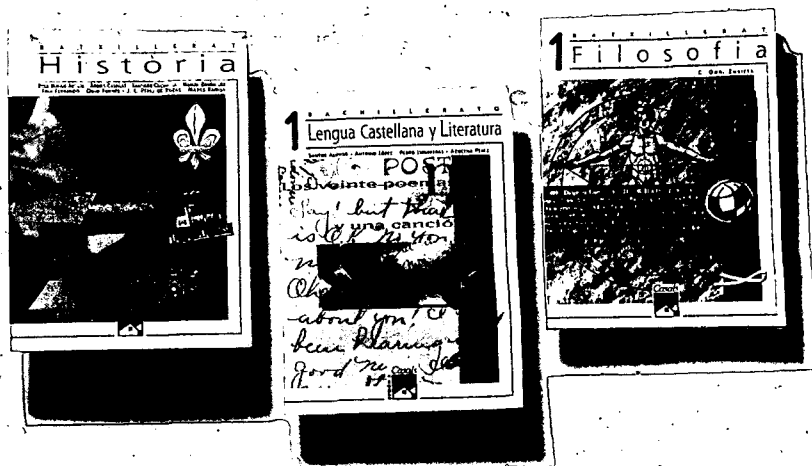
Educació Primària

ESO

Batxillerat

Un projecte de qualitat
Un plantejament realista
Una presentació atractiva

BUTLLETA DE SOL·LICITUD D'INFORMACIÓ

Desitjo rebre informació de: ☐ Educació Infantil ☐ Educació Primària ☐ ESO ☐ Batxillerat

Nom i cognoms: _____

Telèfon: _____

Adreça: _____

Població: _____

Codi postal: _____

Editorial Casals

C. Casp, 79 • 08013 Barcelona • Tel.: 93 232 37 13 • Fax: 93 265 68 95 • <http://www.editorialcasals.com> • E-mail: casals@editorialcasals.com

El llibre de la setmana

Cara i creu de la novel·la negra

Luis SEPÚLVEDA, Diario de un killer sentimental.

Tusquets, Barcelona 1998

Ferran TORRENT, No empenyeu el comissari.

Columna, Barcelona 1997

Cal tenir punts de referència en les lectures que fem, per contrastar-ne el seu valor. Hem tingut l'oportunitat d'aconseguir-ho, gràcies a la lectura de dos llibres que intenten adscriure's a una mena de «novel·la negra», i on s'uneixi l'anomenat suspens amb una bona dosi d'humor. Intent que pot donar bons resultats, però que altres vegades només s'aconsegueix caure en els llocs comuns de qualsevol escrit gairebé sense valor.

Dins del seu estil característic, tant Luis Sepúlveda amb *Diario de un killer sentimental*, com Ferran Torrent amb *No empenyeu el comissari* serveixen per al nostre propòsit.

Luis Sepúlveda sempre sorprèn amb l'originalitat dels seus arguments i l'agilitat amb què s'enfronta a les històries que vol explicar. Ho va aconseguir de llarg amb el seu text d'*El viejo que leía novelas de amor*, o amb *Patagonia express*, entre d'altres obres. Té l'habilitat de conduir el lector cap a la seva història, i fer-lo viure totes les peripècies sense que gairebé se n'adoni, amb un interès que no s'acaba mai, tot i que sigui conscient que el que s'explica no va més enllà d'una cabriola imaginativa. El *killer* sentimental és un home que sembla arrencat de la xusma més baixa, però ell el sap presentar com

un home refinat, que sobreviu gràcies a la seva habilitat freda per complir els encàrrecs que li fan, gairebé sense immutar-se. No és un personatge de bon perfil moral, però és simpàtic, perquè en realitat sembla que avorreix l'ofici. I certament, Sepúlveda en parla amb una ironia que li treu qualsevol maldat. I, no obstant això, la té. Però ell només intenta escriure una novel·la negra, on ja se suposa que hi ha qui mata i qui es mor, sense més, tot i que hi ha de barrejar moments d'erotisme, i coincidències que

fan somriure, perquè es veuen a venir de lluny. Però serveixen per acabar d'una vegada la història.

Yacaré, la segona narració, és aparentment més complexa, i té un si és no és d'acusació contra aquesta societat en què prevalen les corrupcions i els idealismes malentesos. I, també, cal dir-ho, la impossible defensa d'una naturalesa destrossada pels egoismes del capital en nom d'una civilització que en realitat és decadència autodestructiva. Però es llegeix amb ganes per la seva originalitat i perquè fa pensar en molts pobles encara primitius, oprimits pels

moderns bucaners.

Ferran Torrent, amb tot, és el revers de Sepúlveda. *No empenyeu el comissari* està escrita amb agilitat, però sense originalitat. És la mateixa història que ell mateix ha explicat altres vegades, en la qual els protagonismes es reparteixen entre policies rondinaires, fanfarrons dropos, lladres ingenus i senyorassos segrestats. El resultat pot ser una pel·lícula sense pretensions, de les que s'exhibeixen pocs dies en qualsevol sala de barri. No gaire més. Però l'autor de *Gràcies per la propina* és molt llegit, i escoltat, i segurament aquesta obra es vendrà per la seva lectura fàcil. Però no aporta res a la cultura de la nostra llengua.

Cristóbal Sàrrias

La sardana i la dansa

Sardanes al Tirol

INNSBRUCK.—El 8 i 9 d'agost es va celebrar l'Aplec de Sardanes al Tirol. És important subratllar que aquesta vegada el país que ha rebut l'aplec ha sol·licitat la seva celebració. Al Tirol no hi ha cap casal català, i la petició ha vingut de Sal in Tirol via Oficina de Turisme d'Innsbruck. El lloc de la celebració i el temps van ser magnífics. Vam tenir una acceptació excel·lent. Hi havia cartells anunciants, conferències de premsa, i les autoritats van seguir els actes amb molt d'interès. Totes les activitats van ser molt aplaudides pel públic, els esbarts, els gegants i els bastoners, però les principals foren els castellers i els sardanistes.

Distinció per a Josep M. Terreu

VALLS.—La revista *Sempre* de Valls va dedicar la portada i l'editorial del seu últim número de juny al nomenament de Josep Maria Terreu i Hortet com a «vallenc de l'any 1997». És soci fundador de La Unió Anelles La Flama, ara fa vint-i-cinc anys, i de la qual gairebé sempre ha estat el president. Felicitem l'amic Terreu i l'encoratgem a continuar la seva gran tasca.

Josep Ventura

**Tu també tens
dret a estar
ben informat**

**subscriu-te
a**

CATALUNYA+ CRISTIANA

Puiggarí, 5
08014 Barcelona

Nom ..... Adreça .....
D.P. .... Població ..... Província ..... Tel .....

Em subscric a "CATALUNYA CRISTIANA" català/castellà per l'import: ☐ anual (52 números) de 11.180 ptes.
☐ semestral (26 números) de 5.590 ptes.

El pagament de la subscripció el faré mitjançant:

- ☐ domiciliació bancària (en aquest cas emplena l'ordre de domiciliació)
☐ xec nominatiu que adjunto
☐ transferència al CC del setmanari

2100 3013 20 2200391741
Entitat Oficina DC Compte

ORDRE DE DOMICILIACIÓ

Senyors,

Els prego que, a partir d'ara i fins a nou avís, paguin els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA" amb càrrec al meu compte corrent/líbreta

Entitat Oficina DC Compte

Data .....

Signatura del titular del compte/líbreta .....

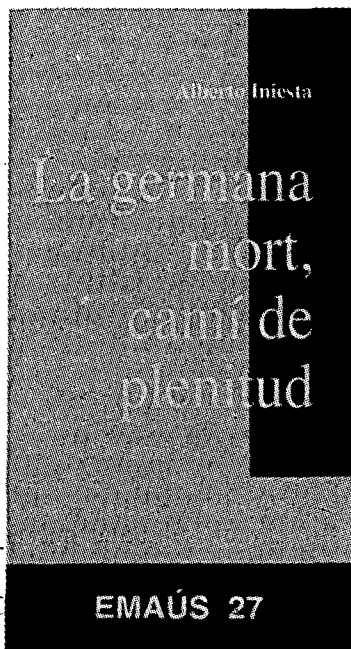
Llibres

El fet natural de la mort

La nostra societat tendeix a amagar-nos el fet de la mort. De la mateixa manera que s'esforça a venerar la joventut i compadir la vellesa. «L'home no acostuma a pensar gairebé mai en la mort. Viu entretingut per la vida, absorbit per les seves preocupacions, les seves relacions i les seves afeccions. En el fons, sap que ha de morir, però de fet viu com si hagués de viure per sempre», escriu l'autor del llibre, Alberto Iniesta, bisbe auxiliar de Madrid.

Aquestes pàgines podran proporcionar un servei excel·lent a tothom, sobretot als qui, per la seva edat avançada o per malaltia, senten més o menys proper l'encontre amb la «germana mort». Les reflexions de Mons. Iniesta sobre la mort, la tercera i la quarta edat o la malaltia tenen la força de la paraula sincera i cordial. D'una paraula que il·lumina, conforta i ajuda, escrita sempre amb amor i també amb humor.

«El que realment —assegura l'autor— importa és l'esperança de la fe, la crida del Pare, que ens convida a adormir-nos en els braços maternals de l'Església, amb la confiança que l'Esperit Sant ens desperti com a membres de Crist, ressuscitats en el Resuscitat, juntament amb tots els àngels i sants, «amics per sempre» i germans en el Regne, la família de Déu.» (C.C.)

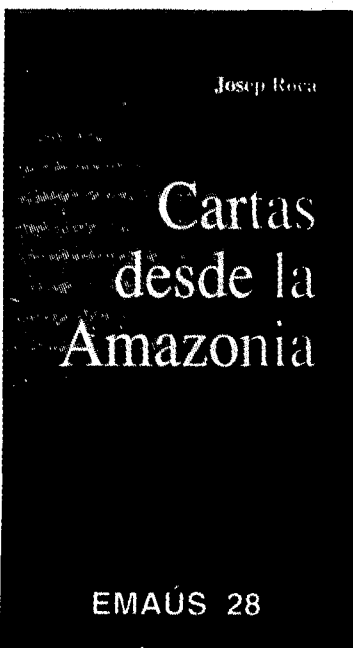
Alberto Iniesta, *La germana mort, camí de plenitud*. Centre de Pastoral Litúrgica, Col·lecció Emaús, Barcelona 1997, 71 pàg.

La dimensió missionera de la comunitat cristiana

Com a mosaic expressiu i apassionant de rostres, paisatges i costums d'una terra diferent i com a testimoni —ahora llunyà i molt proper— d'un altre estil de vida cristiana, ens arriben aquestes cartes des de l'Amazònia. El setembre de 1984 Josep Roca, missioner claretia, va arribar a Guajará-Mirim, una regió de l'Amazònia brasilera per començar a treballar en la missió que hi tenen els claretians de Catalunya. Guajará-Mirim és la seu del bisbat del mateix nom, situat a la frontera entre Brasil i Bolívia i amb una extensió similar a la de Portugal. Actualment la diòcesi té al voltant de dos habitants per quilòmetre quadrat, una gran part dels quals es troben concentrats en nuclis urbans i la resta, escampats per tot aquest immens territori de selva tropical.

El missioner explica en la introducció que «un dia em van demanar d'escriure una carta cada mes per a la revista *Foc Nou*, fent de manera regular el que ja anava fent de forma espontània». Ara, el Centre de Pastoral Litúrgica ha recollit en un llibret algunes d'aquestes cartes de Josep Roca. La vida missionera, un estil cristià fet de proximitat humana i de lluites difícils, de duresa quotidiana i de molta fe esperançada. Un estímul per als lectors. (C.C.)

Josep Roca, *Cartes des de l'Amazònia*. Centre de Pastoral Litúrgica, Col·lecció Emaús, Barcelona 1998, 83 pàg.

Testimoni d'amor

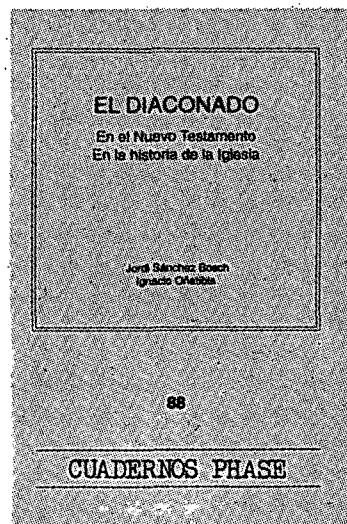
El testimoni de Joaquina de Vedruna és vàlid perquè és planer i plural. A la seva vida hi ha una sèrie «d'aparents oposicions: casada i consagrada a Déu; arrelada a la ciutat i empeltada al camp; agombolada pel benestar i desmantellada per la pobresa; àmpliament comunicativa i profundament interioritzada», escriu M. Teresa Llach. El propòsit fundacional de Joaquina, serenament gestat, va ser precis des del seu naixement: la vida religiosa apostòlica. «La vida religiosa com a consagració a Déu —afirma l'autora de l'obra— viscuda en un grup on la pobresa, el treball, la igualtat de drets dels seus membres, fessin viable un estil de vida fraterna que excloua l'estratificació tan corrent a la majoria dels ordes i congregacions religioses del seu temps, condicionats per la possessió o la manca de dot i de cultura.» Joan XXIII la va canonitzar el 12 d'abril de 1959. (C.C.)

M. Teresa Llach, *Joaquina de Vedruna, multiplicar l'amor*. Centre de Pastoral Litúrgica, Col·lecció Sants i Santes, Barcelona 1998, 20 pàg.

El ministeri específic del diaconat

La renovació de l'Església a la llum del Nou Testament ha tingut com a fases importants l'espiritualitat sacerdotal, que afecta principalment els preveres; el sentit de col·legialitat, encarnat especialment pels bisbes, i el sentit de «carisma», que involucra a tot el cos eclesial. Aquesta renovació quedaria incompleta sense la implantació del diaconat com a ministeri específic i renovador de tota l'acció eclesial i sense el sentit de *diakonia*, que el diaconat encarna de manera peculiar. Quan el diaca fa la seva aparició en la història, ho fa «com un element important de l'estructura de l'Església», asseguren els autors del llibre. Més endavant afegeixen el següent: «La unió i la submissió dels cristians als diaques són condició i garantia de la fraternitat cristiana. Això els converteix en «servidors de l'Església de Déu», com ho són el bisbe i els preveres.» (C.C.)

Jordi Sánchez Bosch e Ignacio Oñatibia, *El diaconado. En el Nuevo Testamento. En la historia de la Iglesia*. Centre de Pastoral Litúrgica, Col·lecció Cuadernos Phase, Barcelona 1998, 71 pàg.

Invitació a la fe

En els primers temps de la devoció guadalupana, alguns representants eclesiàstics van afirmar que aquest fervor no era més que una capa que amagava l'antiga devoció idòlatrica de la Tonantzin del Tepeyac, i van intentar suprimir-la. Però el pas dels anys va mostrar que aquest possible sincretisme constituïa en realitat el millor camí per fer possible la penetració de la força salvadora de l'Evangeli de Jesús. «Maria de Guadalupe és, aleshores i ara, crida alliberadora per als pobres i especialment per al poble indi pobre, invitació a una fe i una esperança renovades per a la gent de Mèxic i de tot Amèrica, i signe de la presència amorosa i salvadora de Déu per a tots els pobles», escriu Josep Lligadas. (C.C.)

Josep Lligadas, *La Mare de Déu de Guadalupe*. Centre de Pastoral Litúrgica, Col·lecció Sants i Santes, Barcelona 1998, 24 pàg.

TELEVISIÓ

Diumenge 20

08.45 *Tiempo de creer*

Programa religiós protestant setmanal.

09.00 *Pueblo de Dios* (repetició)

«La ciudad prohibida». Ciudad Bolívar és un barri suburbial, al sud de Santa Fe de Bogotá amb un milió dos-cents mil habitants, la majoria desplaçats per la guerra, la violència i la pobresa. Tot això ha provocat un clima de delinqüència que fa de Ciudad Bolívar una ciutat sense llei.

09.30 *Últimas preguntas*

«Josefa Segovia, una cristiana en el mundo de la cultura». La col·laboradora més directa del beat Pedro Poveda va portar a terme una revolució en la promoció de la dona.

09.55 *Testimonio*

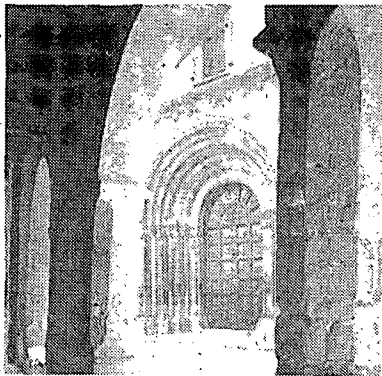
Meditació sobre un tema religiós catòlic.

10.00 *Santa Missa*

Amb la participació de la Coral l'Arpa de Taradell (Osona, bisbat de Vic), sota la direcció de Benet Camps. (Director y celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Jaume Planas i Pahissa.)

10.45 Esglésies de Catalunya

Dilluns 21

17.15 *Pueblo de Dios*

Cada dissabte

09.20 *Signes dels Temps*

No hi ha programa fins a l'octubre.

Ràdio Televisió Llinars

Cada divendres

21.00 *La veu de la parròquia* (dirigit i presentat per Jaume Abril).

Cada divendres

20.30 *Creure avui*

No hi ha programa fins a l'octubre.

Cada dijous

21.40 *Paraula i vida*

Glosses setmanals de Mons. Lluís Martínez Sistach.

Cada divendres

13.40 *Paraula i vida* (repetició del programa emès dijous)

CTV (Centre Televisiu Vaticà)

Retransmissió via satèl·lit Canal Digital - Hot Bird 2 - 13° Est - Trasponder 54 - Freqüència 11804 Mhz - Cod. MPEG

RÀDIO

De dilluns a dissabte:

—de 9.00 a 21.00 *Radiofórmula musical*:

Amb informació cada quart d'hora (general, d'Església i solidaritat, de serveis, de cultura, esportiva...).

Comentari de l'Evangeli a les 7.30 i a les 15.30.

Cada dia:

—de 2.05 a 6.00 *Selecció de música instrumental*—de 2.00 a 2.10 *Espurna d'Alba, Dietari de música i músics i Comentari de l'Evangeli*.

Dilluns

8.00-9.00 *El Primer Cafè* (informació i tertúlia)21.00-21.15 *Els contes de la Fada Vetakika*21.30-22.00 *Cinc Cèntims* (espai d'informació econòmica)22.00-23.00 *Nit d'Estels* (magazín d'Església i solidaritat)23.00-00.00 *Galàxia Esport* (magazín esportiu)00.00-2.00 *La gran diferència* (selecció musical de gran qualitat)

Dimarts

8.00-9.00 *El Primer Cafè* (informació i tertúlia)21.00-21.15 *Els contes de la Fada Vetakika*21.30-22.00 *Cinc Cèntims* (espai d'informació econòmica)22.00-23.00 *Nit d'Estels* (magazín d'Església i solidaritat)23.00-00.00 *L'excusa* (tertúlia intergeneracional)00.00-2.00 *La gran diferència* (selecció musical de gran qualitat)

Dimecres

8.00-9.00 *El Primer Cafè* (informació i tertúlia)21.00-21.15 *Els contes de la Fada Vetakika*21.30-22.00 *Cinc Cèntims* (espai d'informació econòmica)22.00-23.00 *Nit d'Estels* (magazín d'Església i solidaritat)23.00-00.00 *El sopar* (conversa de sobretaula amb un personatge)00.00-2.00 *La gran diferència* (selecció musical de gran qualitat)

Dijous

8.00-9.00 *El Primer Cafè* (informació i tertúlia)21.00-21.15 *Els contes de la Fada Vetakika*21.30-22.00 *Cinc Cèntims* (espai d'informació econòmica)22.00-23.00 *Nit d'Estels* (magazín d'Església i solidaritat)23.00-00.00 *En família* (debat familiar)00.00-2.00 *La gran diferència* (selecció musical de gran qualitat)

Divendres

8.00-9.00 *El Primer Cafè* (informació i tertúlia)21.00-21.15 *Els contes de la Fada Vetakika*21.15-22.00 *On tu em diguis* (cultura i tradicions)22.00-23.00 *Nit d'Estels* (magazine d'Església i solidaritat)23.00-00.00 *Amb llum pròpia* (entrevista en profunditat)00.00-2.00 *La gran diferència* (selecció musical de gran qualitat)

Dissabte

21.00-21.30 *Des de Nashville* (música country)21.30-22.00 *Pentagrama de quatre* (música en català)22.00-23.00 *Magazine musical*23.00-00.00 *Panorama de cinema* (actualitat i comentari)00.00-00.30 *Diccionari de cinema*00.30-1.00 *Fila 7* (musicals de teatre)1.00-1.30 *Cova de Jazz* (jazz)1.30-2.00 *De nou n'nou* (noves músiques)

Diumenge

9.00-10.00 *Tot sardana*18.45-20.00 *Eucaristia*21.00-21.30 *La pròrroga* (informació esportiva)21.30-22.00 *Bojos per la ciència* (debat científic)22.00-23.00 *Noms de la música* (música clàssica)23.00-00.00 *Temps de paraula* (entendre la Bíblia)00.00-2.00 *A cel obert* (pregària i acompanyament personal)

Desconnexions de Ràdio Estel

De dilluns a divendres:

de 8.30 a 8.45 *Informatiu matí*de 14.00 a 14.15 *Informatiu tarda*de 9.00 a 13.00 *Informació local* cada hora

Dilluns

Programació d'estiu

Dimecres

Programació d'estiu

Dijous

21.30-22.00 *La taula de l'Evangeli*

Dissabte

Programació d'estiu

Diumenge

08.30-9.00 *La taula de l'Evangeli*21.00-22.00 *Dret a la intimitat* (programa en preparació)

RÀDIO VATICANO (OM 1.530, entre d'altres) - Cada dia a les 20.40h *Rosari*: en llatí des del Vaticà. A les 22.10h *Noticiari*.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE BARCELONA

CATALUNYA MÚSICA (FM 101.5) - Diumenge, a les 9.15h *Música religiosa*. 11.00h: Retransmissió en directe de la missa conventual des del monestir de Montserrat.

CATALUNYA RÀDIO (Barcelona: FM 102.8) - Diumenge a les 07.30h *Paraules de vida*: no hi ha programa fins al 13 de setembre (director: Oriol Llop).

COPE/RÀDIO MIRAMAR (OM 783) - De dilluns a divendres, a les 5.58h *Reflexión matinal*. Cada dia, a les 12.00h *Angelus*. De diumenge a divendres, a les 15.00h *El espejo*. De dilluns a dijous, a les 15.30h *Los decanos*. De dilluns a divendres, a les 14.30 i 19.00h *Línea Cope*. Dissabtes, a les 7.20h *Santoràl*. Diumenges, a les 7.20h *Guia dominical*. 9.00h *Santa Misa*. 9.45h *Informativo diocesano*. 10.00h *Iglesia noticia*. 14.30h *Letra y música*. 22.00h *La linterna de la Iglesia*.

RÀDIO 1 (RNE, OM 738; Barcelona: FM 88.3) - Diumenge a les 08.15h: *La Misa de España* (des de Madrid).

RÀDIO ESPAÑA CATALUNYA (FM 94.9) - Dissabtes i diumenges, de 7.00 a 8.30h, *Los jóvenes hablan de Dios*: programa religiós que inclou el Sant Rosari, l'Evangeli comentat, testimonis, entrevistes i actualitat.

RÀDIO BARCELONA (OM 666) - Diumenge - De 22.05 a 23.00h. *Objectiu, l'home*: programa de valors humans. El cas de la setmana; un espai per a la solidaritat; entrevista a l'historiador i jesuïta pare Josep M. Benítez i Riera, degà de la Facultat d'Història de la Pontifícia Universitat Gregoriana de Roma (III part); suggeriments per viure millor la vida i la «Carta Dominical» de l'arquebisbe de Barcelona, Ricard Maria Carles (edita i presenta: J.M. Alimbau).

ONDA RAMBLA CATALUNYA - Diumenge a les 8.10h: *Cartes Dominicals* (FM Barcelona 89.8; Girona 89.9; Tarragona 91.0; Igualada 92.2; Lleida 100.2)

RÀDIO 5 (RNE/Catalunya, OM 1.503) - Divendres a les 17.38h: *Fets i criteris*.

RÀDIO Cerdanyola (FM 92.4) - Dijous a les 10.30h *Moments de vida*: programa cultural religiós; director: Josep Àngel Saiz.

Ràdio Desvern

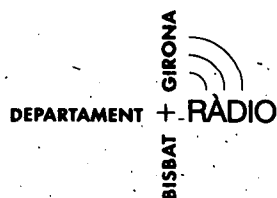
RÀDIO DESVERN (FM 98.1) - Dimecres a les 20.05h *Veus de la Parròquia*: programa d'informació i formació religiosa i humana.

RÀDIO MOLINS DE REI (FM 91.2) - Dijous a les 19.00h *Obrim camins*: programa de valors humans i cristians (director: Joan-Pèr Pulido). (El programa es repeteix el diumenge al matí).

RÀDIO RUBÍ (FM 96.0) - Diumenge a les 09.00h *Presència cristiana*: programa realitzat entre la comunitat catòlica i evangèlica (responsable: Isidre Rubio).

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE GIRONA

(Programes que edita el Departament de ràdio del bisbat de Girona)

ESGLÉSIA VIVA: programa setmanal de 30 minuts de durada amb reportatges i entrevistes d'actualitat cristiana, social i humana. Té les seccions: *La Paraula del Bisbe*; *Costumari cristià*; *Dels joves per als joves*; *Notícies* i *El significat de l'Evangeli*. També, cada mes, hi ha una crítica cinematogràfica. Presenta: Àngel Rodríguez.

L'emeten **Cope Figueres AM** (1269 AM) diumenge 9.45h. **Cope Costa Brava** (90.3 FM) diumenge 9.45h. **Nova Ràdio Lloret** (90.2 FM) dissabte 8.00h. **Ona Jove Riudellots** (104.0 FM) dissabte 20.00h. **Onda Rambla Girona** (89.9 FM) dijous 14.10h. **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio Arenys de Munt** (107.0 FM) diumenge 10.00h. **Ràdio Banyoles** (107.3 FM) diumenge 10.00h. **Ràdio Besalú** (107.8 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Canet de Mar** (107.6 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio Castelló** (107.5 FM) divendres 19.30h. **Ràdio L'Escala** (107.6 FM) divendres 13.30h. **Ràdio La Vall (Les Preses)** (107.6 FM) diumenge 9.05h. **Ràdio Les Planes** (107.7 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio Palafrugell** (107.8 FM) diumenge 8.30h. **Ràdio Pineda de Mar** (106.0 FM) diumenge 14.00h. **Ràdio Salt** (97.7 FM) dissabte 9.30h. **Ràdio Shalom de Palau** (107.9 FM) diumenge 10.30h. **Ràdio Sant Joan Les Fonts** (107.0 FM) diumenge 18.30h. **Ràdio Santa Coloma** (91.6 FM) diumenge 9.00h. **Top Gironès (Cassà)** (92.2 FM) dissabte 19.30h. **Ràdio Sant Joan de Mollet**. **Ràdio Vilafant** (107.3 FM) diumenge 9.30h.

LA PARAULA DEL BISBE: microespai de 5 minuts de durada presentat pel bisbe de Girona, Mn. Jaume Camprodon i Rovira. L'emeten **Ona Girona** (95.1 FM) diumenge 8.55h. **Ràdio Calella** (107.9 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Olot** (98.1 FM) diumenge 8.45h.

També s'inclou en els programes parroquials locals de **Llagostera Ràdio** (105.7 FM) *La veu de la parròquia* diumenge 10.00h. **R.Dos.84 Hostalric** (105.8 FM) *Antena familiar* dissabte 14.00h. **Ràdio Tordera** (107.1 FM) *La veu de la parròquia* dissabte 9.05h.

Retransmissió en directe de la Missa dominical. L'emeten **Catalunya Música (Girona)** (96.7 FM) diumenge 11.00h. **Catalunya Música (Maresme)** (101.5 FM i 96.4 FM) diumenge 11.00h. **Cope Figueres AM** (1269 AM) diumenge 9.00h. **Cope Costa Brava** (90.3 FM) diumenge 9.00h. **Ona Jove Riudellots** (104.0 FM) dissabte 20.30h. **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM) diumenge 10.00h. **Ràdio Les**

Planes (107.7 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Olot** (98.1 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Shalom de Palau** (107.9 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio 1 de RNE (Girona)** (738 AM i 93.3 FM) diumenge 8.15h. **Ràdio 1 de RNE (Maresme)** (738 AM i 88.3 FM) diumenge 8.15h. **Top Gironès (Cassà)** (92.2 FM) dissabte 20.00h.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE LLEIDA

RÀDIO POPULAR DE LLEIDA (OM 1.224) - Dissabte a les 13.40h *Iglesia es noticia*: entrevista de caràcter humanístic-religiós i paraules del bisbe Malla, de Lleida.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE SOLSONA

RÀDIO MUNICIPAL DE BELLPUIG (FM 107.3) - Dissabte a les 14.00h i diumenge a les 12.00h *Temps Obert*: inclou la «conversa setmanal» del bisbe de Solsona, Mons. Antoni Deig.

RÀDIO LA VEU DE NAVÀS (FM 107.9) - Diumenge a les 10.00h *Església viva*: amb la «conversa setmanal» del bisbe de Solsona, Mons. Antoni Deig.

RÀDIO PUIG-REIG (FM 107.3) - Diumenge a les 09.30: *Conversa setmanal* del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO LA VEU DE TÀRREGA (FM 107.5) - Dissabte a les 09.00h *Magacín*: amb la «conversa setmanal» del bisbe de Solsona, Mons. Antoni Deig.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE TARRAGONA

Emissions d'una hora:

EL MIRALL: programa de comentaris, notícies i entrevistes. Inclou *Paraula i Vida*.

L'emeten **Cadena Cope Reus** (1.143 OM) divendres 15.00h.

ESGLÉSIA VIVA: programa de comentaris, notícies i entrevistes. Inclou *Paraula i Vida*.

L'emeten **Tarragona Ràdio** (102.6 FM) dissabte 9.00h. **Ràdio Sant Pere i Sant Pau** (101.0 FM) dissabte 9.00h.

Emissions de 15 minuts:

ESGLÉSIA VIVA: programa de comentaris, notícies i l'espai *Les lectures d'aquest diumenge*.

L'emeten **Cadena Cope Reus** (1.143 OM) diumenge 9.45h. **Cadena Cope Tarragona** (93.5 FM) diumenge 9.45h. **Ràdio Falset** (107.6 FM) diumenge 12.45h. **Calafell Ràdio** (107.7 FM) diumenge 9.30h.

Emissions de 5 minuts:

PARAULA I VIDA: glosses setmanals de Mons. Lluís Martínez Sistach.

L'emeten **RNE Tarragona** (88.8 FM) divendres 16.10h. **RNE Tarragona** (855 OM) divendres 16.10h. **Ràdio Reus-SER** (1.026 OM) diumenge 15.15h. **Ràdio SER Tarragona** (96.2 FM) diumenge 15.15h. **Ràdio Móra d'Ebre-SER** (87.6 FM) diumenge 15.15h. **Ràdio Ebre-SER** (101.9 FM) diumenge 15.15h. **Ràdio Valls** (103.2 FM) diumenge 9.03h. **Calafell Ràdio** (107.7 FM) diumenge 9.45h. **Ràdio Cambrils** (90.0 FM) dissabte 10.30h. **Ràdio El Morell** (98.3 FM) dijous 21.00h. **Ràdio La Canonja** (102.3 FM) divendres entre les 20.00 i les 22.00h. **RTV La Selva** (105.8 FM) dissabte 9.45h. **Ràdio La Vilella Alta** (107.3 FM) dissabte 12.00h i diumenge 13.00h. **Ràdio Montblanc** (107.0 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Santa Coloma de Queralt** (107.5 FM) dissabte entre les 13.00 i les 14.00h. **Ràdio Sant Pere i Sant Pau** (101.0 FM) diumenge 14.00h. **Punt 6 Ràdio Reus** (104.0 FM) divendres entre les 21.00 i les 22.00h. **Onda Rambla Tarragona** (91.0 FM) divendres 13.10h. **Onda Cero Reus** (95.3 FM) dissabte 8.00h.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE TORTOSA

PARAULES DE VIDA: pel bisbe de Tortosa, Mons. Xavier Salinas. L'emeten: **Ràdio Batea**, **Ràdio Flix**, **Cadena SER**, **Ràdio Joventut**, **Ràdio Els Ports**, **Ràdio Ràpita**, **Ràdio Ebre-SER**, **Radio Nueva**, **Ràdio Delta**, **Ràdio Gandesa**, **Ràdio Hospitalet**, **Cadena SER**, **Onda Cero Ràdio**, **Ràdio Ulldesona**.

RÀDIO BATEA (FM 107.1) - Dissabte a les 11.00h *La veu de la parròquia*: inclou temes d'actualitat, notícies, «Els amics de Jesús», un comentari de cara al Jubileu de l'any 2000, l'evangeli del diumenge, etc.

RÀDIO ULLDECONA (FM 95.0) - Diumenge de 9.05 a 9.30h *Amb la força de l'amor*.

PRODUCCIÓ AL BISBAT D'URGELL

RÀDIO PRINCIPAT (FM 105.0): (programació en la pàgina anterior.)

RÀDIO ANDORRA (FM 91.1-94.2) - Diumenge a les 08.45h: *Déu vos guard!* Santoral, reflexió i agenda. Diumenges i festius a les 09.00h: Santa Misa.

Als nostres lectors

El setmanari publicarà la informació que ens feu arribar sobre les diferents emissions religioses de ràdio i televisió de la vostra població.

Adrecèu-vos a Rosa Peraire

Tel. 93/ 490 59 88 - Fax: 93/ 490 20 35

SETEMBRE ÉS EL MES CONSAGRAT A SANT MIQUEL ARCÀNGEL

Internet

• **MÚSICA CRISTIANA A LA XARXA.**— Tot teclejant www.NetRadio.net s'arriba a un menú amb diverses opcions d'entrada. Si escollim NetRadio ISDN Zona, arribarem a una *web* d'allò més entretinguda. En el centre de la pantalla ens donaran a triar, si volem escoltar música, entre d'altres, jazz, música lleugera o la ràdio. A la columna d'opcions situada a l'esquerra de la pantalla trobarem l'anomenada «Christian hits». En fer doble clic sobre aquesta opció entrarem en una altra *web* molt completa, amb diverses cançons per escoltar. Ideal per als que gaudeixen de la música cristiana més jove.

• **UNA MICA DE FUTBOL.**— El futbol, amb moderació, no perjudica. Per això, proposem tres *web* d'interès: www.fcbarcelona.es ens parla del Barça, que enguany celebra el seu centenari. La pàgina www.servifutbol.es/ espanyol explica la història del Reial Club Esportiu Espanyol i la www.sportec.com/www.laliga/main.htm ens dona a conèixer tot sobre la Lliga: qui juga, qui guanya, notícies, història dels clubs i dels seus jugadors i acudits sobre el món del futbol.

• **APRENDRE CUINA EXÒTICA.**— Perquè al món hi ha tantes

afeccions com persones, recomenem la *web* www.orientalfood.com, amb explicacions sobre la cuina asiàtica: xinesa, japonesa, etc. És molt interessant, ja que ve complementada amb explicacions sobre aquestes cultures que, de vegades, ens són tan desconegudes.

Barcelona

• **CELEBRACIÓ DELS 50 ANYS DE LA PARRÒQUIA DE SANT SALVADOR D'HORTA.**— El 24 de setembre, a les 17.00, visita a la patrona de Barcelona, la Mare de Déu de la Mercè. Per a més informació: parròquia de Sant Salvador d'Horta, c/ Poeta Cabanyes, 80 - Barcelona (barri del Poble Sec).

• **CARILLÓ DEL PALAU DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA.**— El 24 de setembre, a les 20.30, concert a càrrec d'Anna M. Reverté amb motiu de l'obertura de la temporada de concerts 1998-1999 i de les festes de la Mercè. Sota el títol *Música inspirada en el Mediterrani*, el programa agruparà música clàssica: *Marxa turca*, de Mozart; *Marxa de les ruïnes d'Atenes*, de L. van Beethoven; i *Gnossienes*, d'E. Satie; música tradicional: temes populars d'Israel, Turquia i Catalunya, i temes originals per a carilló: *Sonata italiana*, de G. Clément; *Gondoliera*, de B. J. Franssen; i *Suite d'òrica*, de L. Hart.

• **MISSIONERES GERMANES DE BETÀNIA.**— El 27 de setembre, de 10.00 a 18.00, recés femení dirigit pel

P. Antoni Queralt, si. Casa de Betània, c/ Bonavista, 37 - Cornellà, tel. 933 751 102.

• **SANT MARTÍ DE MONTNEGRO.**— La parròquia de Sant Martí de Montnegre celebra enguany el mil·lenari. Hi ha celebracions programades per als dies 27 de setembre i 8 de novembre, amb una exposició commemorativa i una conferència.

• **ARXIPRESTAT DE LA SAGRADA FAMÍLIA.**— Els dies 28, 29, 30 de setembre i 1 d'octubre, tindrà lloc un curset per a catequistes a la parròquia de la Mare de Déu dels Àngels, amb el P. Jordi Cervera, caputxí, i el P. Enric Seguí, sj. Parròquia de la Mare de Déu dels Àngels, c/ València, 244 - Barcelona.

• **«LA TEORIA POÈTICA DE JOAN MARAGALL».**— El 29 de setembre, a les 19.30, conferència a càrrec del Dr. Ramon Pla i Arxé, professor de la Universitat de Barcelona. L'acte, organitzat per la Fundació Joan Maragall, és d'entrada lliure i se celebrarà a la sala d'actes del Seminari Conciliar de Barcelona, c/ Diputació, 231 - Barcelona.

• **HOMES DEL SAGRAT COR: HORA SANTA MENSUAL.**— L'1

d'octubre, a la parròquia de la Bonanova (Sants Gervasi i Protasi, plaça Bonanova, 12 - Barcelona), per a sacerdots, homes i joves. A les 21.15,

trobada; a les 22.00, Hora Santa, i a les 23.00, eucaristia. El 2 d'octubre, per a religioses, dones i noies. A les 11.00, Hora Santa, i a les 12.00, eucaristia. Parròquia de Sant Joan d'Àvila (rambla Prim, 252 - Barcelona). L'1 d'octubre, participació a la Bonanova (autocar a les 21.00 i tornada a les 23.30); el 2 d'octubre, a les 18.00, Hora Santa per a religioses, dones i noies i a les 19.00, eucaristia.

• **EXERCICIS PER A RELIGIÖSES.**— Del 3 al 9 d'octubre, sota la direcció del P. Nicolás Caballero, cmf. Per a més informació: Religioses de Maria Immaculada, Missioneres Claretianes. Casa d'espiritualitat M. Antònia Paris, c/ Major de Sarrià, 169 - Barcelona, tel. 93 203 72 12.

• **FONT DE MONTJUÏC.**— Fins al 4 d'octubre, la font màgica ofereix de dijous a diumenge, de 21.30 a 23.30, l'espectacle de llum i aigua per encisar petits i grans. Les sessions són cada mitja hora. Per a més informació: tel. 010.

• **JORNADES DE DESERT PER A PREVERES.**— L'Institut de Teologia Espiritual organitza la primera jornada el 13 d'octubre, a les 10.30. Els punts de reflexió i de pregària seran proposats per Mn. Mateu Santacana. La jornada se celebrarà a la Casa d'exercicis M. Antònia Paris, c/ Major de Sarrià, 169 - Barcelona, tel. 932 037 212.

• **SANTUARI DE SANT JOSEP DE LA MUNTANYA.**— El 16 d'octubre, a les 19.30, se celebrarà una solemne eucaristia per commemorar el IV aniversari de la beatificació de M. Petra de San José. Església del reial santuari de Sant Josep de la Muntanya, c/ Sant Josep de la Muntanya, 25 - Barcelona.

«CATALUNYA CRISTIANA» ALS QUIOSCOS DE CATALUNYA

Podeu trobar-la setmanalment a:

Llibreria Santa Maria		08350	Arenys de Mar
Llibreria Pujades Climent	Riera, 8	08358	Arenys de Munt
La Fòrmiga d'Or	Av. Portal de l'Àngel, 3	08002	Barcelona
Llibreria Balme	Duran i Bas, 11	08002	Barcelona
San Pablo Difusión	Via Laietana, 38	08003	Barcelona
Llibreria Claret	Roger de Llúria, 5	08010	Barcelona
Euro-Paper Llibreria	Major de Gràcia, 129	08012	Barcelona
Llibreria L'Escaire	Pg. Maragall, 342	08031	Barcelona
Kiosco Gallifa	República Argentina, 233	08023	Barcelona
Llibreria de la Diputació	Londres, 57	08036	Barcelona
Llibreria Mateu	Santa Maria, 22	17820	Banyoles
Pepereria Bitlloch	Ample, 25	17300	Blanes
Carme García Ros	La Font, 22	25210	Guissona
Comerç i Estanc	Ponts i Arola, 28	25240	Linyola
Llibreria Ramon Llull	La Palma, 9	25002	Lleida
L'Ossetfi	Av. Alcalde Porqueres, 32	25008	Lleida
Llibreria Dalmases	Jacint Verdaguer, 5	25230	Mollerussa
Llibreria Obradors	Ctra. de Berga, 59	08670	Navàs (BCN)
Llibreria Joan Fons	Jaume Fons, 13	08784	Piera
Llar del Llibre	Pg. Pl. Major, 12 34	08202	Sabadell
Llibreria Bonet	Pl. Major, 33	43420	Sta. Coloma de O.
Kiosco Baldi Bosch	Eusebi Güell, 87	08830	Sant Boi de Ll.
Llibreria Dach	Sant Miquel, 5	25280	Solsona
Llibreria Güell	Santa Anna, 6	25300	Tàrraga
Llibreria Sauret	Carme, 14	25300	Tàrraga

Reserveu el vostre exemplar, ara!

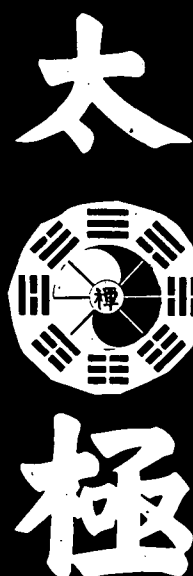
«Cerca la claror, mai la foscor. Què és la claror? La vida.»

Tertúlia sobre:
«Mismidad, el camino y la palabra»

Entrada gratuïta dissabte 19 de setembre a les 18.30 h.

Per a més informació: -
Mercedes Plana, tel. 93 456 23 31,
de dilluns a dijous de 22 a 23 hores

TAI - TXI ZEN CRISTIÀ
Rincón del Silencio
c/ Floridablanca, 133 - 08011 Barcelona

RESERVAT EL DRET DE PUBLICACIÓ

Des del carrer

Des de fa set anys Francesc Perendreu treballa en el camp de les ludopaties i la resta d'addiccions i en fa sis que dirigeix el Cencas (Centre Català de Tractament d'Addiccions Socials). El Francesc explica que «tothom està exposat a ser addicte a alguna cosa», i afirma que les addiccions provenen de la immaduresa personal. «La gent es refugia en alguna cosa que li doni seguretat, confiança i el faci sentir millor», explica Francesc. Pròximament posarà en marxa un telèfon d'atenció a totes aquelles persones amb problemes d'addicció.

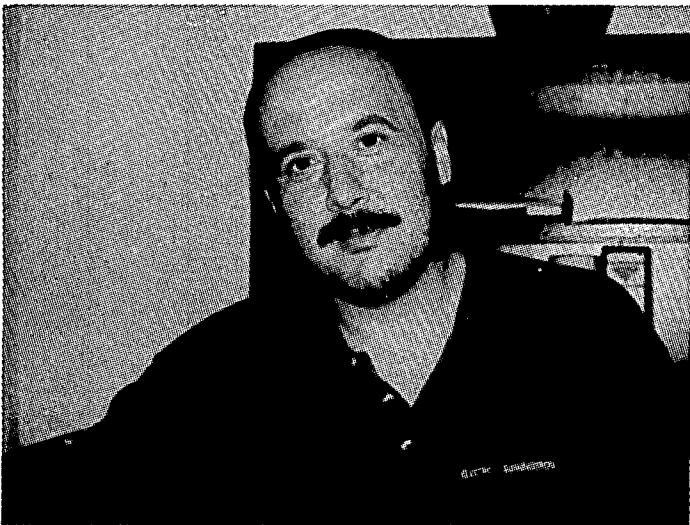

Foto: Francesc Domènech

«Les addiccions provenen de la immaduresa personal»

—Què és exactament una addicció?

—La impossibilitat de frenar una conducta tot i conèixer les conseqüències negatives que aquesta comporta. La persona traspasa uns límits i això li provoca resultats molt negatius, sobretot econòmics. D'addiccions n'hi ha de molts tipus: al joc, al sexe, al treball, a la beguda... Totes les addiccions són dolentes.

—Com neix una addicció?

—Comença per un hàbit que es va repetint i, de mica en mica, es crea una dependència, una addicció. Normalment, tot prové de problemes en l'àmbit afectiu de la persona. L'addicció és fruit de la manca de confiança en un mateix i el fet de refugiar-se en alguna cosa li dona seguretat.

L'addicció et permet fugir d'una realitat de la qual vols amagar-te perquè no et veus capaç d'afrontar-la tot sol.

—Tothom hi està exposat?

—És evident que sempre hi ha persones que hi estan més exposades que altres. Això de vegades depèn de la personalitat de cadascú. L'addicció no té res a veure ni amb el grau d'intel·ligència, ni amb el nivell cultural.

—La persona és conscient que té un problema?

—Només se n'adona quan arriba a l'última etapa, la fase que nosaltres diem de «desesperació». La persona és conscient que és addicta, però desisteix perquè creu que mai més podrà sortir-se'n, que sense l'addicció no podrà viure. És potser l'únic

moment en què l'addicte és conscient de la seva malaltia. Per això és difícil que un addicte reconegui que té un problema, perquè es pensa que el pot controlar i que el vici no el domina pas, que no en depèn.

—Parli'ns del tractament que se segueix al centre.

—Té dues vessants: una sessió psicològica, que condueix la nostra responsable clínica, i una teràpia de grup que dirigeixo jo. En la teràpia tot és més «fàcil», perquè l'addicte, que està desesperat, veu com hi ha altres persones amb els mateixos problemes i les mateixes preocupacions. Això, com dic, descarrega la seva angonya.

Francesc Domènech

Francesc Perendreu és director del Centre Català de Tractament d'Addiccions Socials

Rectitud

Era picapedrer a Montjuïc i vivia a Esplugues de Llobregat. No sabia llegir ni escriure, ni anava a missa cada diumenge. Però tenia un concepte molt clar del que era just o injust, del que era veritat o mentida. Tenia una intel·ligència natural que només hauria calgut cultivar.

Un dia va sortir a caçar ocells amb el seu fill. Tot just s'havia aixecat la veda. Els guardes d'aquell temps l'aturaren i li demanaren la llicència. Va respondre que tenia intenció d'anar-la a buscar però que no havia tingut temps de fer-ho. El noi, atemorit per la presència dels guardes, plorava. L'home no va cedir ni a la proposta que aquests li feien, compadits pel plor del noi: que digués que se n'havia oblidat o que l'havia deixat a casa... Finalment, els guardes el deixaren en llibertat, davant la seva tossuderia.

I l'home tornà a casa amb el seu fill, sense haver accedit a mentir, donant una bona prova de rectitud als guardes que el detingueren i al seu fill plorós, que va aprendre la lliçó i que, amb el temps, va ser conegut per tot el país com el P. Miquel d'Esplugues, O.F.M.C.

Oriol Camps

Joan Carrera Planas
Bisbe auxiliar de Barcelona

Potser l'alè que ens falta (i 10)

Diversitat i unitat. Intimitat i universalitat

És hora de tancar aquesta sèrie de petits punts de reflexió sobre l'Esperit Sant, tot i que m'adono de la seva insuficiència. No vull cloure, tanmateix, sense una referència, si més no, als quatre punts anunciats en el títol.

Ja deia sant Ciril d'Alexandria —del segle V— que «l'Esperit Sant, amb la seva presència i amb la seva acció, aplega en la unitat esperits diversos i separats entre si». No ens cal cercar-les gaire lluny les diversitats i les separacions... Existeixen, fins i tot, entre els qui ens reunim a l'entorn de l'altar per a celebrar l'Eucaristia. Les pregàries eucarístiques, precisament, fan referència a la unitat com a do de l'Esperit. «Que l'Esperit Sant uneixi en sol cos, els qui participem del Cos i de la Sang de Crist» (2a). «Que, plens del seu Esperit Sant, siguem, en Crist, un sol cos i un sol esperit» (3a). «Reunits en un sol cos per l'Esperit Sant» (4a). Hem de fer atenció a aquestes invocacions i assumir-les personalment.

Però no es tracta pas d'una unitat uniforme... L'Esperit Sant suscita continuament nous carismes a l'Església. Hem de restar-hi sempre oberts. La tensió unitat-diversitat no sempre és ben resolta. És possible de veure, en el simple pas d'una generació a una altra, un mateix cristià secundant, entre incomprendiments, un nou carisma i tantant-se amb duresa, anys després, a un altre de més nou... En realitat, «els dons són diversos, però l'Esperit és un de sol» i «les manifestacions de l'Esperit que rep cadascú són en bé de tots» (1a Cor. 4 i 7).

Davant tants recels, tantes gelosies, tantes pugnes més o menys soterrades —entre persones i entre institucions o moviments— ens cal recordar que els fruits de l'Esperit Sant són «amor, goig, pau, paciència, benivolència, bondat, fidelitat, dolcesa i domini d'un mateix» (Gal. 5, 22-23).

El prodigi del dia de Pentecosta, tal com ens l'explica el Llibre dels Fets, no va ser que tothom esdevingués capaç d'entendre la llengua en què s'expressaven els apòstols, sinó que cada oient els sentís parlar en la seva (Ac. 2, 6). Un signe de l'acció de l'Esperit Sant que arriba a la universalitat no per via de reducció, sinó d'integració, a partir de la intimitat de cada persona. La seva presència als cors dels creients va fer passar l'Església del clos judaïc al món pagà (Ac. 18, 6), de la societat greco-romana als bàrbars invasors d'Europa, després de l'Europa a l'Àsia, l'Amèrica i l'Àfrica... Avui, com diu lúcidament un editorial de *La Civiltà Cattolica* (18.VII.98), «cerca treballament de passar al món modern, als nous pagans i al diàleg amb les altres religions, sense perdre la seva identitat, sinó intentant de parlar llengües noves i d'assumir, purificant-la, la nova cultura».

L'obra de Déu en nosaltres comença a partir del Pare, és realitzada pel Fill, enviat pel Pare i és consumada per l'Esperit Sant, enviat pel Pare i el Fill. «El Pare és com l'arrel, explica Congar, el Fill és com la tija o cep, l'Esperit Sant és com el fruit i, de fet, parlem dels fruits de l'Esperit Sant.»

Ara mateix

Impromptu